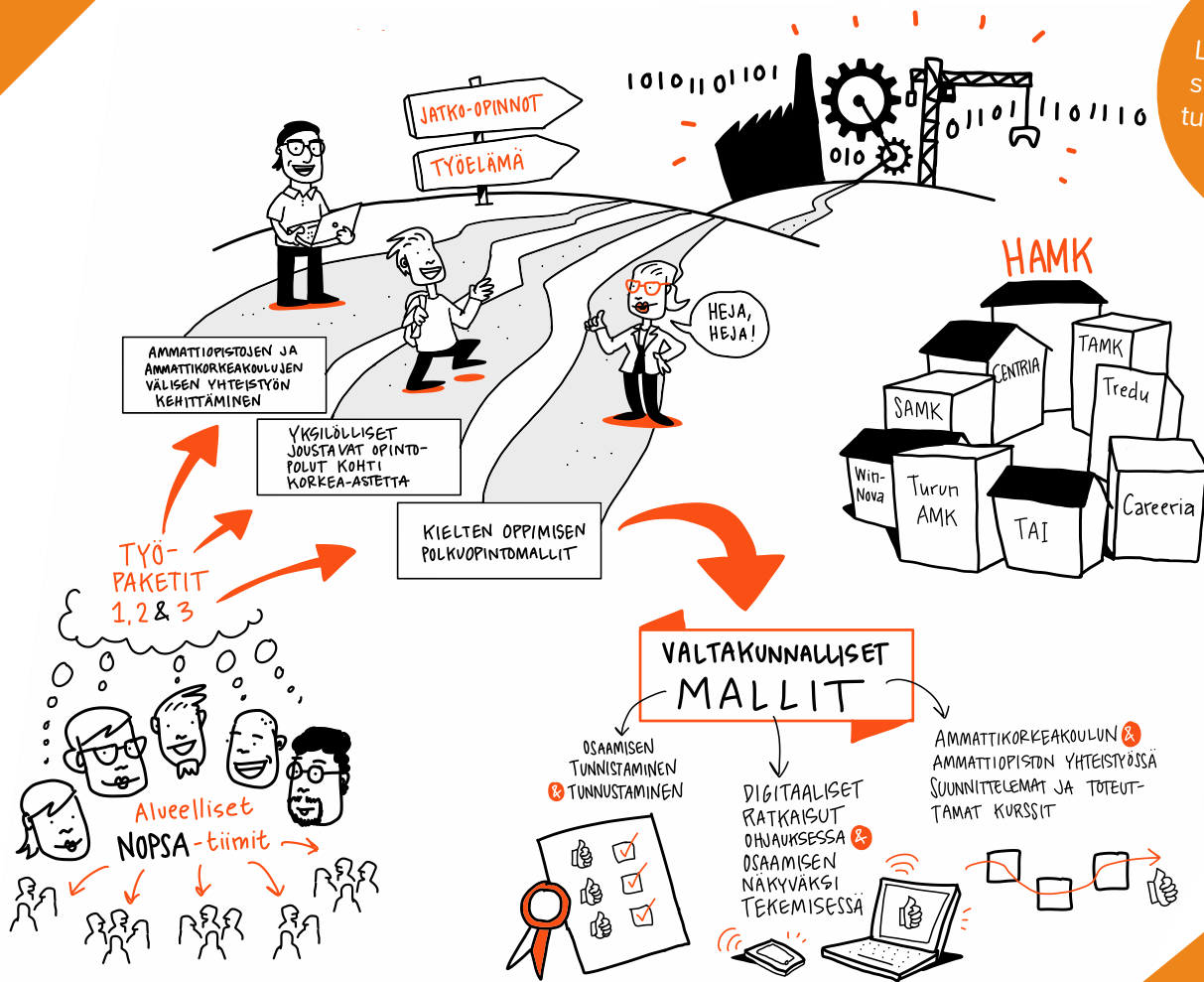

NOPSA

NOPEA AMMATILLINEN VÄYLÄ TYÖELÄMÄÄN

-OPAS

Laajennettu opas,
sisältää hankkeen
tulosten arvioinnin.

MUKANA HANKEHELMET

20 TAITAVA SIIRTYMÄ
TURUN AMMATTI-
KORKEAKOULUUN

26 URAOHJAUS-
OSAAJAN
OSAAMISMERKKI

28 TREDUN KONEKERHO
TÄHTÄÄ JOUSTAVIN
SIIRTYMIN AMK-OPINTOIHIN

NOPSA-opas esittelee toimintamalleja siirtymän sujuvoittamiseksi ammatilliselta toiselta asteelta ammattikorkeakouluun.

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

NOPSA - Nopea ammatillinen väylä työelämään -opas on koostettu Hämeen ammattikorkeakoulussa

PL 230 (Visamäentie 35 A)
13101 Hämeenlinna
puh. (03) 6461

www.hamk.fi

Kuvitukset: Linda Saukko-Rauta,
Redanredan Oy

Hämeenlinna 2019

Johdanto.....	3
Hyvä NOPSA - Nopea ammatillinen väylä työelämään -oppaan lukija.....	5
Työpaketit.....	6
NOPSA-hankkeen työpaketissa 1 kehitetään ammatillisen toisen asteen ja ammattikorkeakoulujen yhteistyötä	6
NOPSA-hankkeen työpaketissa 2 kehitetään ohjauksen avulla yksilöllisiä, joustavia opintopolkuja kohti korkea-astetta	7
NOPSA-hankkeen työpaketissa 3 kehitetään kielten oppimisen polkuopintomalleja	8
NOPSA-alueitiimien kehittämistyön kuvaukset	9
Häme–Uusimaa -alueitiimin kehittämistyön kuvaus	9
Pirkanmaan alueitiimin kehittämistyön kuvaus	10
Satakunnan alueitiimin kehittämistyön kuvaus.....	11
Varsinais-Suomen alueitiimin kehittämistyön kuvaus	12
Kehittämistyön kuvaus Centriassa	13
Hyvät käytänteet – Mallien kuvaukset	15
AMK-matematiikkaa ammattiopistoille	16
Ruotsin oppimisen polkuopintomalli Satakunnassa.....	17
Pääsylippu SAMKiin – jatko-opintoväylä WinNova-SAMK	18
TAITAVA siirtymä Turun ammattikorkeakouluun	20
Taitaja-toiminnan (konepajatekniikka) hyödyntäminen AO-AMK sujuvissa siirtymissä.....	22
Ruotsin kielen polkuopintomalli Pirkanmaalla	23
Uraohjaus osaksi oppilaitoksen arkea	24
Uraohjausvalmennukset ammatillisessa koulutuksessa ja ammattikorkeakoulussa	25
Uraohjausosaajan osaamismerkki	26
Tredun konekerho tähtää joustavin siirtymisin AMK-opintoihin	28
Hankkeen audiovisuaalinen väliraportti	30
Hankkeen tulosten arviointi.....	31
Julkaisut.....	34

Johdanto

Kädessäsi on opas, joka esittelee toimintamalleja siirtymän sujuvoittamiseksi ammatilliselta toiselta asteelta ammattikorkeakouluun. Mallit ovat syntyneet NOPSA – Nopea ammatillinen väylä työelämään -hankkeen tuloksena. Mallit on kehitetty ja pilotoitu alueellisissa NOPSA-tiimeissä sekä Hämeen ja Tampereen ammattikorkeakoulujen, ammatillisten opettajakorkeakoulujen yhteistyönä. Mallit on tallennettu Arjen arkki-menetelmäpankkiin. Hakusanalla ”NOPSA” löydät kaikki NOPSA-hankkeessa syntyneet mallit, <http://arjenarkki.fi/menetelmapankki>.

Oppaan ensimmäinen painos julkaistiin huhtikuussa 2019. Tämä versio on toinen, täydennetty ja ajantasaistettu painos.

NOPSA-hanke

Nopsa-hankkeella haetaan ratkaisua ammatillisesta koulutuksesta jatko-opintoihin siirtymisen sujuvoittamiseen ja työelämään johtavan opintopolun nopeuttamiseen tekniikan ja liikenteen aloilla. Hankkeen pää toteuttaja on Hämeen ammattikorkeakoulu (HAMK). Hanke on tuottanut sekä alueellisesti että valtakunnallisesti hyödynnettäviä käytänteitä ja malleja. Hanke myös tukee ammatillisen koulutuksen reformia, <https://minedu.fi/amisreformi>. Hankkeen toteutusajaksi on 1.10.2016–31.10.2019. Hanke saa tukea Euroopan sosiaalirahastolta; hankkeen kansallinen rahoittajaviranomainen on Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus.

NOPSA-hankkeessa kehittämistyö perustuu toisaalta alueelliseen, ammatillisen toisen asteen oppilaitok-

sen ja ammattikorkeakoulun väliseen kumppanuuteen (NOPSA-tiimit) – toisaalta NOPSA-tiimit yhdessä muodostavat vahvan valtakunnallisen kehittämisverkoston. Hämeen ammattikorkeakoulun ja Tampereen ammattikorkeakoulun ammatilliset opettajakoulutukset ovat toimineet NOPSA-tiimejä tukevinä kehittämiskumppaneina. NOPSA koostuu kolmesta työpaketista:

- **Työpaketti 1:** Ammattiopistojen ja ammattikorkeakoulujen välisen yhteistyön kehittäminen
- **Työpaketti 2:** Yksilölliset joustavat opintopolut kohti korkea-astetta (reformi)
- **Työpaketti 3:** Kielten oppimisen polkuopintomallit

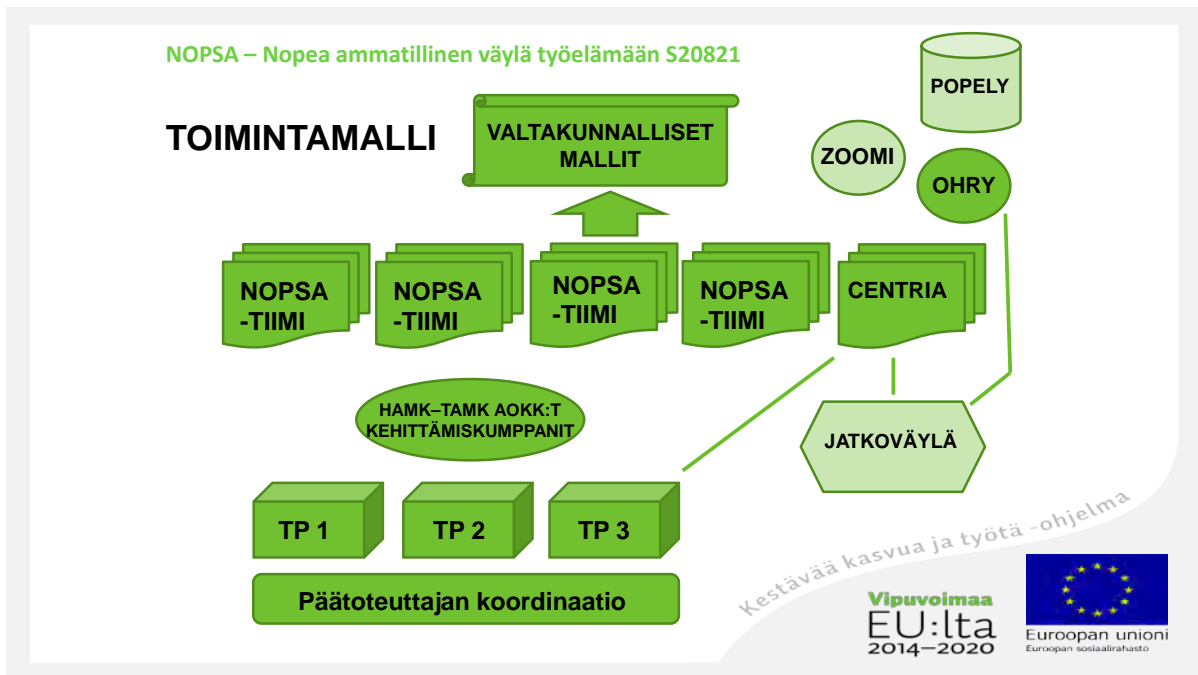
Horisontaaliset tavoitteet

NOPSA-hankkeen horisontaaliset tavoitteet liittyvät sukupuoli- ja tasa-arvon ja kestävä kehityksen periaatteiden edistämiseen. Tavoitteena on osin välittömät ja osin välilliset vaikutukset. Sukupuolinäkökulma on huomioitu hankkeen toimenpiteissä ja viestinnässä. Tekniikan alojen vetovoimaisuutta on edistetty niin tyttöjen kuin poikien keskuudessa. Sukupuolten tasa-arvoa on edistetty tukemalla erityisesti poikien tavoitteellista kielten opiskelua jatko-opintojen näkökulmasta.

Kestävä kehityksen osalta NOPSA-hanke edistää sekä ekologista että taloudellista kestävyttä sekä sosiaalista ja kulttuurista kestävyttä. Hankkeessa kehitetyissä malleissa pyritään nopeaan työelämään siirtymiseen kehittämällä opiskelijoiden yksilöllisiä opintopolkuja. NOPSA-tiimien kehittämissuunnitelmat on analysoitu myös yrittäjyyskasvatuksen näkökulmasta. Opiskelijoiden hy-

Alueelliset NOPSA-tiimit

NOPSA-tiimi tai kumppanuus	Kumppanit	Työpaketit
Centria	<ul style="list-style-type: none">Centria-ammattikorkeakoulu yhteistyössä Jatkoväylä-hankkeen kanssa Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä, JEDU ja Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä, KPEDU	3
Häme-Uusimaa	<ul style="list-style-type: none">Hämeen ammattikorkeakoulu, HAMKCareeria	1, 2, 3
Pirkanmaa	<ul style="list-style-type: none">Tampereen ammattikorkeakoulu, TAMKTampereen seudun ammattiopisto, TREDU	1, 2, 3
Satakunta	<ul style="list-style-type: none">Satakunnan ammattikorkeakoulu, SAMKLänsirannikon Koulutus Oy WinNova	1, 2, 3
Varsinais-Suomi	<ul style="list-style-type: none">Turun ammattikorkeakoulu, TuAMKTurun ammatti-instituutti, TAI	1, 2, 3
TP2 kehittämiskumppanit	<ul style="list-style-type: none">HAMK Ammatillinen opettajakoulutusTAMK Ammatillinen opettajakoulutus	2

Nopsa-hankkeen kehittämiskumppanuuksiin perustuva toteutusmalli. Alueellisesti pilotoiduista käytänteistä kohten valtakunnallisesti sovellettavia malleja.

vinvointia, osallisuutta ja toiminnallisuutta on lisätty ohjauksen ja valmennuksen kautta tukemalla oppimista erilaisissa oppimisympäristöissä ja tekemällä osaamista näkyväksi.

Alueellisista kokeiluista kohti valtakunnallisia malleja

NOPSAs-hankkeen toimintamallina on edetä alueellisesti kehitetyistä ja käytännössä testatuista malleista kohti valtakunnallisesti hyödynnettäväksi suositeltavia malleja. Kehittämistyö on perustunut alueellisiin kumppanuuksiin ja hankkeen päätoteuttajan koordinaatioon.

Tulokset

Tässä oppaassa esitellään ne alueellisesti hyviksi arvioidut toimintamallit, joita NOPSAs-hanke suosittelee valtakunnallisesti sovellettaviksi ja edelleen kehitettäväksi. Toimintamalleja on arvioitu muun muassa Sujuvien siirtymien koordinaatiohanke Zoomin arviointityöpajoissa. Zoomin asiantuntija-arvioinneissa kolme NOPSAs-mallia

on saavuttanut ”Hankehelmi”-maininnan. Hankkeessa on kerätty runsaasti palautetta niin hankkeeseen osallistuneilta kuin sidosryhmiltäkin. Palaute on ollut erittäin myönteistä. Hanke on vastannut sille asetettuihin tavoitteisiin ja tuottanut merkittäviä tuloksia. Hankkeen tavoitteiden toteutumista ja tuloksellisuutta käsitellään jäljempänä tässä oppaassa luvussa Hankkeen tulosten arviointi.

Kiitokset

Lämpimät kiitokset tuloksekkaasta yhteistyöstä kaikille NOPSAs-hankkeen toteuttajille, hankkeeseen osallistuneille, ohjausryhmälle sekä rahoittajille.

Hämeenlinnassa 30.9.2019
 Tuomas Eerola
 Projektipäällikkö

Hyvä NOPSA - Nopea ammatillinen väylä työelämään -oppaan lukija

NOPSA - Nopea ammatillinen väylä työelämään -hankkeen yhtenä ponttimena ja lähtökohtana on Kansallisen arviointineuvoston (KARVI) vuoden 2016 alussa julkaisema arviointiraportti Liikettä niveliin, Ammatillisesta koulutuksesta ammattikorkeakouluun johtavien opintopolkujen ja koulutusasteiden yhteistyön toimivuus. Toimin tuolloin kyseisen arviointiryhmän varapuheenjohtajana ja toisen haastatteluryhmän puheenjohtajana. Arvioinnin mukaan ammatillisen koulutuksen järjestäjät ja ammattikorkeakoulut tekevät ammattikorkeakouluopintoja koskevaan tiedotukseen liittyvää yhteistyötä, mutta nivelvaiheeseen ja uraohjaukseen liittyvä yhteistyö kokonaisuudessaan ei ole runsasta. Sen lisäämistä pidettiin tärkeänä molemmilla koulutusasteilla. Tärkeimmiksi kehittämistarpeiksi arvioitiin: ammattikorkeakouluopintojen opiskelun mahdollistaminen ammatillisen koulutuksen opiskelijoille, aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen, yhteiset oppimisympäristöt, nivelvaiheen uraohjaus sekä koulutuksen markkinointi. NOPSA-hankkeessa on tartuttu arviointiraportissa esitettyihin kehittämistarpeisiin.

Ammattikorkeakoulujen opiskelijavalinnat uudistuvat. Tavoitteena on entistä hakijaystävällisempi, kustannustehokkaampi ja yksinkertaisempi digitaalisuutta hyödyntävä opiskelijavalintaprosessi. Todistusvalinnat lisääntyvät ja ne perustuvat ylioppilastutkinnon sekä ammatillisen tutkinnon uusiin pisteytysmalleihin. Valintakokeet säilyvät, mutta ne uudistuvat digitaalisesti toteutettaviksi valtakunnallisiksi valintakokeiksi. Todistusvalintojen ja valintakokeen rinnalla erilaiset osaamisperustaiset valintatavat säilyvät ja niiden merkitys todennäköisesti jopa kasvaa. Näiden valintatapojen kehittämisessä tavoitellaan entistä järjestelmällisempiä, kansallisesti hyödynnettäviä malleja. Tässä suhteessa NOPSA on näyttänyt esimerkkiä.

Ammatillisen toisen asteen koulutuksen lainsäädäntö uudistui vuonna 2018 perusteellisesti. Ammatillisen koulutuksen reformi ja sen lainsäädännön valmistumisen odotus toivat epävarmuutta NOPSA-hankkeen toimintaympäristöön ja hankkeen toteutuksen alkuvaiheisiin.

Uudistuneen ammatillisen koulutuksen mukaiset henkilökohtaiset osaamisen kehittämissuunnitelmat ja henkilökohtaiset opintopolut ovat korostaneet ohjauksen merkitystä ja opettajien uraohjausvalmiuksien kehittämisen tärkeyttä. Alkuvaiheen epävarmuudesta selvittyään NOPSA-hanke on tehnyt merkittävää työtä uraohjausosaamisen edistämiseksi.

Monilla tekniikan aloilla vallitsee osaajapula. Viime aikoina rekrytointiongelmia on monissa yhteyksissä mainittu yritysten ensisijaiseksi haasteeksi. Pulaa on sekä toisen asteen tutkinnon suorittaneista ammattilaisista, että insinööreistä. On tärkeää, että toisen asteen oppilaitokset ja ammattikorkeakoulut tekevät yhdessä yritysten ja perusopetuksen kanssa työtä tekniikan alojen vetovoiman edistämiseksi.

NOPSA-hanke päättyi syksyllä 2019. Nyt on aika esitellä ja levittää hankkeen tuloksia. Monet NOPSA-hankkeessa kehitetyistä malleista ovat juurtumassa normaalisti toiminnaksi ja leviämässä yhä laajempaan käyttöön. Tämä on hanketoiminnan tarkoitus - ja osoittaa viime kädessä hankkeen tarpeellisuuden sekä merkityksen juuri tässä ajassa. Työ hankkeen ohjausryhmässä on ollut inostavaa, koska Liikettä Niveliin kehittämissesityksiä on välittömästi arviointiraportin julkistamisen jälkeen päästy toteuttamaan käytännössä. NOPSA-hankkeessa on heti alusta alkaen ollut tekemisen meininki ja kehittämistyön hedelmät kiteytyvät nyt tässä oppaassa.

Lämpimät kiitokset hankkeen projektihenkilöstölle, pää toteuttajalle ja kaikille osatoteuttajille sekä ohjausryhmän jäsenille mukavasta ja tuloksekkaasta yhteistyöstä. Kiitokset Euroopan sosiaalirahastolle ja sen kansalliselle hallinnoijaviranomaiselle Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle, jonka rahoituksen turvin hanke voitiin toteuttaa. Erityiset kiitokset aktiivisille NOPSA-mallien pilotoiteihin osallistuneille opiskelijoille ja ennen kaikkea menestyksestä tulevissa opinnoissa.

*Kari Juntunen
NOPSA-ohjausryhmän
puheenjohtaja*

NOPSA-hankkeen työpaketissa 1 kehitetään

ammattillisen toisen asteen ja ammatti- korkeakoulujen yhteistyötä

Työpaketin 1 tavoitteiden saavuttamiseksi samalla alueella toimiva toisen asteen ammattillinen oppilaitos ja ammattikorkeakoulu ovat muodostaneet kehittämisskumppanuuden. Kehittämistyön moottoreina toimivat alueelliset NOPSA-tiimit, joiden jäseninä on sekä ammattillisen koulutuksen että korkeakoulutuksen edustajia. NOPSA-tiimeissä on yhdessä etsitty ja tuotettu alueellisia ratkaisuja siirtymien sujuvoittamiseksi ja opintopolkujen nopeuttamiseksi. Keväällä 2017 laadituissa ja keväällä 2018 tarkennetuissa kehittämissuunnitelmissa on yhteisesti sovittu alueellisista kehittämistoimenpiteistä ja niiden pilotoinneista. Hankkeen ohjausryhmä on hyväksynyt NOPSA-tiimien laatimat suunnitelmat. Pilotoitavat käytänteet ovat alueittain vaihdelleet, mikä on ollut hankkeen rikkaus.

NOPSA-tiimeissä on myös kehitetty käytänteitä ammattillisessa peruskoulutuksessa hankitun osaamisen tunnustamiseksi ja tunnustamiseksi osaksi ammattikorkeakouluopintoja. Ammattiopistojen ja ammattikorkeakoulujen tekniikan alan opettajat ovat tavanneet toisiaan ja tutustuneet tutkinnon perusteisiin ja osaamiskuvauksiin. He ovat löytäneet toisen asteen tutkinnoista osaamista, joka on mahdollista tunnistaa ja tunnustaa osaksi ammattikorkeakouluopintoja. Tunnustaminen saattaa joissakin tapauksissa edellyttää täydentäviä osaamisen näyttöjä. Joissakin malleissa aktiivinen osallistuminen siirtymää tukevaan valmennukseen yhdessä osaamisen tunnustamisen kanssa saattaa avata toisen asteen tutkinnon suorittaneelle suoran pääsyn ammattikorkeakouluun ilman osallistumista valintakokeeseen.

TYÖPAKETTI 1 HYVÄT KÄYTÄNTEET:

AMK-matematiikkaa
ammattiopistoille

Pääsylippu
SAMKiin - jatko-opintoväylä WinNova-SAMK

Taitaja-toiminnan (konepajatekniikka) hyödyntäminen AO-AMK sujuvissa siirtymissä

TAITAVA siirtymä Turun ammattikorkeakouluun

Hankkeen audiovisuaalinen väliraportti

Työpaketissa 1 edistetään lisäksi yhteisten oppimisympäristöjen käyttöä ammattillisen toisen asteen oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen kesken. Oppimisympäristöissä tuetaan yrittäjämäisten toimintamallien kehittämistä. Tavoitteena on tukea myös yksilöllisten, avointen oppimisympäristöjen hyödyntämistä osaamisen hankkimisessa ja osaamisen näkyväksi tekemisessä. Työpaketissa 1 pyritään myös vastaamaan tekniikan aloilla vallitsevaan osajapulaan. Tekniikan ja liikenteen alojen vetovoimaa edistetään tuomalla koulutusasteiden yhteistyönä uudet joustavat opintopolut tunnetuiksi.

Pilotoinneista kerättyjen palautteiden ja toimintamallien arvioinnin perusteella alueellisesti kehitetyistä malleista on valittu valtakunnallisesti hyödynnettäviksi suositeltavat mallit. Nämä mallit esitellään tässä NOPSA-oppaassa. Malleissa ammattiopiston opiskelijat tekevät suoraan ammattikorkeakouluopintoja osana perustutkinto-opintojaan tai ammattiopiston opiskelijoille järjestetään jatko-opintovalmiuksia kehittävää valmennusta tai ammattillisessa koulutuksessa hankittua osaamista tunnustetaan ammattikorkeakoulussa taikka innostetaan ja informoidaan ammattiopiston opiskelijoita jatko-opintomahdollisuuksista ammattikorkeakoulussa. Nämä toimintamallit tarvitsevat tuekseen oikea-aikaista ja oikeaan osuvaa ohjausta. Työpaketin 1 tavoitteiden toteutuminen tarvitsee ehdottomasti tuekseen työpaketissa 2 kehitettyjä, uudistuneen ammattillisen koulutuksen mukaisia, uraohjauskäytänteitä.

NOPSA-hankkeen työpakettissa 2 kehitetään

ohjauksen avulla yksilöllisiä, joustavia opintopolkuja kohti korkea-astetta

Työpaketti 2:n tavoitteiden toteuttamisen suunnittelun ja uraohjauksen käsitteellisen määrittämisen tueksi laadittiin hankkeen aluksi kaksi alkukartoitusta, jotka suunnattiin hankkeessa oleville toimijoille. Kartoitusten avulla selvitettiin sekä epätyypillisiä opintopolkuja, joiden kautta opiskelijat ovat siirtyneet ammattikorkeakouluun, että ammatillisten oppilaitosten ohjaus- ja opetushenkilöstön uraohjauksen tilaa. Kartoitusten tulosten pohjalta HAMK ja TAMK Ammatilliset opettajakorkeakoulut rakensivat yhteistä näkemystä uraohjauksen jäsentämisen mallista ja tulevien uraohjausvalmennusten sisällöllisiä painoalueista.

Työpaketin 2 tavoitteena on vahvistaa ohjaus- ja opetushenkilöstön uraohjausosaamista. Osaamisen vahvistamiseksi HAMK ja TAMK Ammatilliset opettajakorkeakoulut suunnittelivat uraohjaajan valmennusohjelman, jota räätälöitiin alueellisten tarpeiden mukaan. Valmennuksia järjestettiin hanketoimijoiden henkilöstölle sekä ammatillisen koulutuksen että ammattikorkeakoulun puolella. Yhteistä näille kaikille valmennuksille oli joka tapauksessa uraohjausajattelun herättäminen ja oman uraohjaus toimintansa tunnistaminen.

Ohjaushenkilöstön osaamista ja sen näkyväksi tekemistä vahvistettiin myös HAMK ja TAMK Ammatillisten opettajakorkeakoulujen yhteistyössä laatiman digitaalisen uraohjausosaajan osaamismerkkin avulla. Osaamismerkkin arviointikriteerien ja osa-alueiden hahmottamisella ja rajaamisella selvitettiin uraohjauksen ydinsisällöt, joita tarkastelemalla ja reflektoimalla kukin uraohjausta tekevä henkilö voi arvioida osaamisensa tasoa ja kehittämisen kohteitaan. Osaamismerkkiä pilotoitiin hankkeen ajan ja saadun palautteen avulla sitä kehitettiin edelleen kohti valtakunnallisesti sovellettavaa mallia. Tästä mallista voi lukea lisää loppukevästä 2019 HAMK Unlimited -julkaisuportaalissa ilmestyvästä artikkelista.

Alueellisista hyvistä käytänteistä on edetty kohti valtakunnallisia malleja. Työpaketin 2 pilotointien ja uraohjausvalmennusten tuloksena on syntynyt uraohjauksen jäsentämisen malli, kooste uraohjausvalmennusten erillisistä toteuttamistavoista ja uraohjausosaajan osaamismerkki. Nämä hyvät käytänteet esitellään tarkemmin tässä NOPSA-oppaassa.

TYÖPAKETTI 2 HYVÄT KÄYTÄNTEET:

Uraohjaus osaksi
oppilaitoksen arkea

Uraohjausvalmennukset
ammatillisessa
koulutuksessa ja
ammattikorkeakoulussa

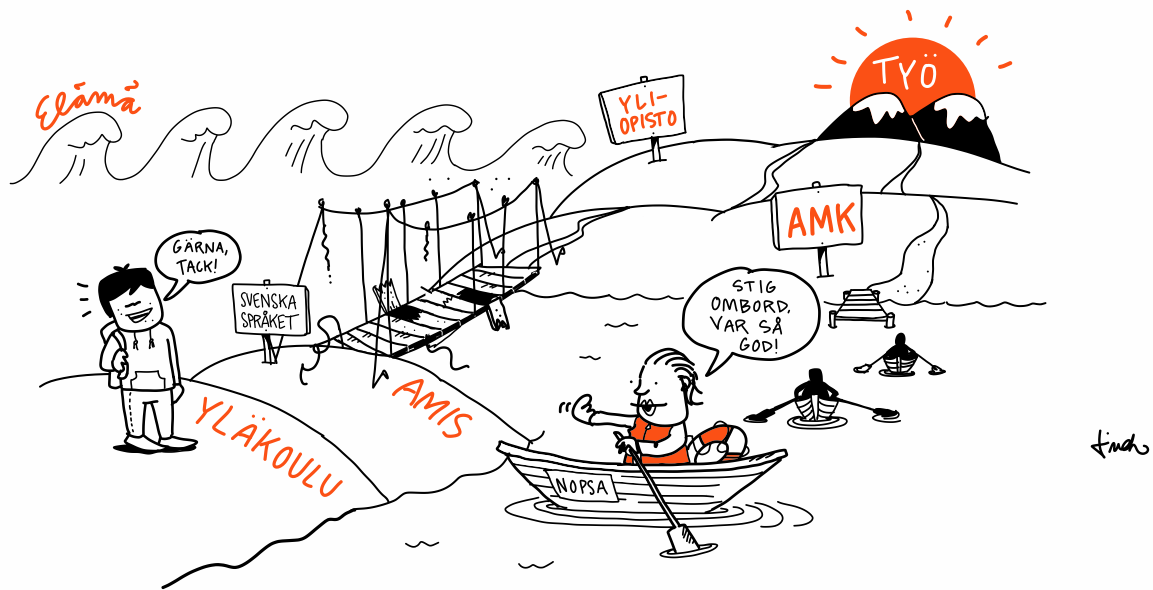

Uraohjausosaajan
osaamismerkki

Tredun konekerho
tähtää joustavin
siirtymin AMK-opintoihin

Työpaketti 3. ratkaisuja siirtymien sujuvoittamiseksi kielten opinnoissa.

NOPSA-hankkeen työpaketissa 3 kehitetään

kielten oppimisen polkuopintomalleja

Työpaketti 3:n tavoitteiden saavuttamiseksi samalla alueella toimiva toisen asteen ammatillinen oppilaitos ja ammattikorkeakoulu ovat muodostaneet kehittämisskumppanuuden. Näissä NOPSA-tiemeissä on yhdessä tuotettu alueellisia kielten oppimisen ratkaisuja siirtymien sujuvoittamiseksi ja opintopolkujen nopeuttamiseksi. Pilotoivat käytänteet ovat vaihdelleet alueittain, joten yhden valtakunnallisen suosituksen sijasta on syntynyt viisi erilaista kieltenoppimisen polkuopintomallia.

Työpaketissa 3 tavoitteena on luoda valtakunnallisia yhteistyömalleja ammatillisen toisen asteen ja ammattikorkeakoulujen ruotsin kielen opettajien välille. Ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen tekniikan alan kielten opettajat ovat yhteistyössä suunnitelleet ja pilotoineet polkuopintoja ruotsin kielen lisäksi englannin kieleen, matematiikkaan ja viestintään. Tärkeänä tavoitteena on luoda myös erilaisia yhteistyömalleja ammatillisen toisen asteen ja ammattikorkeakoulujen ruotsin kielen opettajien välille.

Työpaketissa 3 on hyödynnetty työpaketti 1:ssä kehitettyjä ja edistettyjä yhteisten oppimisympäristöjen käyttöä ammatillisen toisen asteen oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen kesken. Kieltenoppimisen polkuopintomallien ja materiaalien luomiseen liittyy myös opiskelijoiden ohjaustapojen kehittäminen, kuten työpaketissa 2.

Pilotoinneista kerättyjen palautteiden ja toimintamallien arvioinnin perusteella alueellisesti kehitetyistä malleista on valittu valtakunnallisesti hyödynnettäviksi suositeltavat mallit. Nämä kielten oppimisen polkuopintomallit esitellään tässä NOPSA-oppaassa alueellisten mallien yhteydessä.

TYÖPAKETTI 3 HYVÄT KÄYTÄNTEET:

Ruotsin kielen
polkuopintomalli
Pirkanmaalla

Ruotsin oppimisen
polkuopintomalli
Satakunnassa

CAREERIA JA HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU (HAMK) / TEKNIikka JA LIIKENNE

Häme–Uusimaa -aluetiimin kehittämistyön kuvaus

Careeria: Mirka Hypén, HAMK: Tuija Engbom ja Tuukka Roiha

NOPSA-hankkeessa syntyi 15 opintopisteen “pääsylippu” SAMK:iin, mikä tarkoittaa sitä, että WinNovan sähköalan opiskelija suorittaa 15 op ammattikorkeakoulututkintoon sisällytettäviä opintoja ennen AMK-opintojen alkamista.

Opiskelija saa WinNovan sähköalan perusopinnoista aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen menettelyllä (AHOT) hyväksiluettua 9 op (Sähköalan perusosaaminen ja Sähkö- ja automaatioasennukset). Niiden lisäksi opiskelija suorittaa AMKväyläopintoja avoimessa ammattikorkeakoulussa 6 op. Opiskelijat käyvät yhtenä päivänä viikossa opiskelemassa näitä opintoja SAMK:n tiloissa ja opettajina toimivat SAMK:n opettajat. WinNovan opiskelijat ovat 3. vuosikurssin opiskelijoita. Nämä 6 op muodostuvat matematiikasta (3 op), ruotsista (2 op) ja viestinnästä (1 op).

Suoritettuaan 15 opintopistettä opiskelija saa erillishausa opiskeluoikeuden SAMK:n sähkö- ja automaatiotekniikan koulutusohjelmaan. Opiskelupaikka on otettava vastaan heti WinNovasta valmistumisen jälkeen. Opiskelupaikkaa ei voi siirtää ja jatko-opintosopimus on voimassa vain SAMK:n ja WinNovan välillä. Ensimmäisessä pilottiryhmässä lukuvuonna 2017-2018 aloitti 26 opiskelijaa. Opiskelupaikan SAMK:ssa sai ja otti vastaan 18 opiskelijaa. Heistä 12 aloitti opinnot syksyllä 2018 ja loput hakivat lykkäystä armeijan takia. Toinen pilottiryhmä aloitti SAMK:n väyläopinnot tammikuussa 2019. Ilmoittautuneita oli 25 mutta osa keskeytti alun jälkeen ja opetukseen osallistuu 21 opiskelijaa.

Tärkeä rooli potentiaalisten opiskelijoiden löytämiseksi WinNovassa on ollut YTO-aineiden (kielet ja matematiikka) opettajilla, jotka ovat informoineet tästä mahdollisuudesta opiskelijoita sekä kannustaneet ja ohjanneet heitä jatko-opintoihin tämän väylän kautta. He ovat antaneet opiskelijoille sekä yksilö- että ryhmäohjausta. Tieto jatko-opinnoista ja ammatillisen 2. asteen opintojen merkityksestä jatko-opintoihin pääsyssä on kasvattanut opiskeluumotivaatiota. Avoin AMK-polku tarjoaa myös sopivasti

lisähaastetta sitä haluaville. Opiskelijoiden työssäoppimisjaksolla asiasta on sovittu työnantajien kanssa, jotta väyläopinnot on mahdollista suorittaa. Opintojen sijoittaminen tiettyyn lukittuun ajankohtaan on helpottanut aika-tilatusta ja siten edesauttanut opintoihin osallistumista.

Tiivis yhteistyö SAMK:n ja WinNovan kielten ja matemaattisten aineiden opettajien välillä on myös ollut tärkeää pilotin eri vaiheissa. Nopsa-opintojen kaltaiset väyläopinnot lisäävät AMK-opiskeluvalmiuksia, koska ne perehdyttävät opiskelijat AMK-opiskeluun ja uudenlaisiin oppimisympäristöihin. Siitä johtuen hankkeella on varmasti merkitystä opintojen edistymisessä ja keskeyttämisen vähentymisessä.

Tulevaisuus, toimintamallien juurtuminen arkeen

Hankkeessa syntynyt malli on laajennettu syksyllä 2019 koskemaan kaikkia SAMK:n tekniikan koulutusohjelmia. Sähkötekniikka menee vielä kerran (lukuvuosi 2019–2020) samalla mallilla kuin pilotissakin oli mutta siirtyy tämän jälkeen samalle polulle muiden tekniikan alojen kanssa. Hankkeessa tehty pilottimalli ei sopinut kaikille tekniikan aloille, joten mallia muutettiin, jotta se olisi tasapuolinen kaikille tekniikan opiskelijoille. Uudessa mallissa kaikki opiskelijat suorittavat 15 op avoimen amkin opintoja: Lähtölaukaus insinöörimatematiikkaan (3 op), Matematiikan perustyökälyt insinööreille (3 op), Våga pröva – nu ska vi köra! (2 op), Englannin aktivointi (4 op) ja Ammatillinen viestintä (3 op). Kurssien suorittaminen on mahdollista 1,5 vuoden aikana.

Nopsa-polun markkinointi aloitetaan ammatillisen 2. asteen ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille. Tavoitteena on kertoa polusta myös yläkoulujen oppoille, oppilaiden vanhemmille ja oppilaille, jotta jo peruskoulun päättövaiheessa oppilaalla olisi mahdollista tehdä pitkän tähtäimen suunnitelmia tulevista opinnoista. Markkinoinnissa merkittävä rooli on Nopsa-väylän kautta opiskelupaikan saaneilla insinööriopiskelijoilla.

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU (TAMK): KONETEKNIikka JA AMMATILLINEN OPETTAJANKOULUTUS SEKÄ TAMPEREEN SEUDUN AMMATTIOPISTO (TREDU): KONE- JA TUOTANTOTEKNIikka

Pirkanmaan aluetiimin kehittämistyön kuvaus

TAMK: Sirpa Levo-Aaltonen, Harri Laaksonen, Mikko Ukonaho, Anja Salo, Outi Rantanen, Katri Kallinen ja Reijo Mäkelä
TREDU: Timo Saari, Jussi Koort, Ari Mäkinen, Eriika Löfgren

Pirkanmaan tiimi (TAMK & TREDU) on toiminut kaikissa NOPSA:n työpaketeissa. TAMKin ja TREDUn yhteistyö on syventynyt tekniikan alalla. Ammatillisen toisen asteen opiskelijoille on tarjottu ja pilotoitu AMK-opintoja AO-opintojen aikana. Lisäksi AO-AMK-oppimisympäristöjen yhteiskäyttöä on toteutettu opinnoissa. Pirkanmaan tiimi on saanut kaksi ns. Arjen arkki -hankehelmeä - toisen TAMKin ja TREDUn kehittämästä konekerho-toiminnasta ja toisen TAMKin ja HAMKin kehittämästä uraohjauksen osaamismerkistä. Sujuviin siirtymiin liittyen on erilaisia malleja kehitetty sekä uraohjauksen valmennuksia pidetty. Lisäksi erilaisia julkaisuja tehty ja infoja on pidetty organisaatioissa ja erilaisissa tilaisuuksissa.

TREDUn AMK-konekerhotoiminta käynnistettiin NOPSA-hankkeen toimesta. Kerhon toimintaan kuuluu vierailuja TAMKiin ja alan yrityksiin sekä perehdytystä ammattikorkeakouluopiskeluun.

Kerhotoiminnan kautta tuettiin TREDUn opiskelijoiden joustavaa siirtymistä TAMKiin. TREDUn konekerhotoimintaan on sisällytetty motivoivia tapahtumia sekä yritysvierailuja. Lisäksi vertaisohjausta on pilotoitu käynnistäen opiskelijoiden välistä vapaamuotoista yhteistoimintaa TAMKin konekerhon ja TREDUn konekerhon välillä. Konekerholaisille on tarjottu TAMKin opintojaksoja (mm. valmentavia kursseja), jotka on huomioitu TREDUn opinnoissa. Näiden lisäksi on pilotoitu erilaisia projektio-pintoja. On suunniteltu myös työskentelymallia, miten juuri valmistunut konekerholainen opiskelija voisi tehdä valmistumiskesän jälkeen harjoittelua TAMKiin – asia on kuitenkin sovittava ja suunniteltava etukäteen TAMKin kanssa. Lisäksi osaamisen tunnistamista on suunniteltu NOPSAssa ja esimerkiksi joistakin opinnoista on jo sovittu ns. LAM-yhteistyössä (Lukion, ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulun yhteistyössä).

Myös Taitaja-toiminnan hyödyntäminen sujuvan siirtymän (AO-AMK) tukemisessa ja osaamisen tunnistamisessa käynnistettiin. Taitaja2018-näytöslaji suunniteltiin ja toteutettiin TREDUn ja TAMKin yhteistyönä, jossa mukana olivat myös HAMK ja yhteistyöyritykset. Lisäksi näytöslajikilpailuun osallistui kaksi TREDU-TAMK-joukkuetta.

Ruotsin kielen polkuopintomalli luotiin ja kehitettiin yhteistyössä: Moduuli 1, Moduuli 2, Moduuli 3 ja Moduuli 4. Vuoden 2018 aikana Moduuli 1 ja Moduuli 2 pilo-

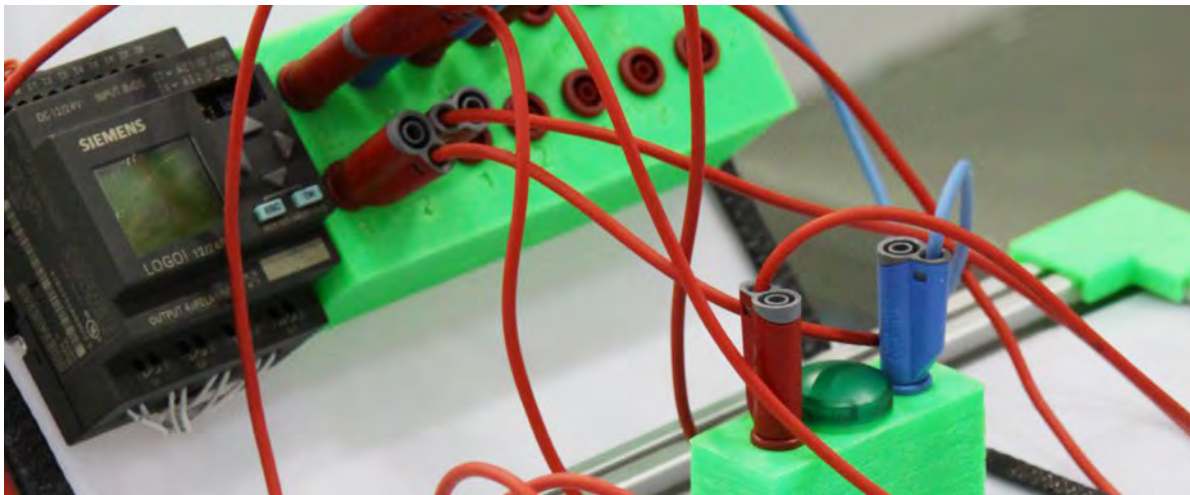

toitiin TREDU-TAMK-yhteistyönä ammatillisen toisen asteen opiskelijoille AMK-tasoisena. Moduuli 3 pilotoitiin TAMKin opiskelijoille osana heidän opintojaan (vapaa- tai valittavat). Moduuli 4 on tarkoitus pilotoida myöhemmin hankkeen päätyttyä.

Uraohjauksen malli ja osaamismerkki on kehitetty TAMKin ja HAMKin yhteistyönä. TREDUn ammattio-piston konetekniikan opettajat, 1. vuosikurssin TAMKin konetekniikan opettajatuutorit ja vertaistuutorit ovat osallistuneet kevään ja syksyn 2018 aikana TAMKin pilotoimiin uraohjausvalmennuksiin.

Tulevaisuus, toimintamallien juurtuminen arkeen

TREDUSSA tarkoitus rakentaa 1–2 osaamispisteen opintojakso kerhotoimintaan liittyen (esim. ura- ja jatko-opintomahdollisuudet). Edelleen AO-AMK-yhteistyötä jatketaan sekä etenkin LAM-yhteistyön merkeissä toimenpiteet ovat esillä. Myös AOsta AMKiin sujuvan siirtymän suunnittelua jatketaan. TAMKin ruotsin kielen opintojen moduuleihin on ollut kiinnostusta myös lukioista, joten opintojen tarjontaa on tarkoitus jatkaa ja laajentaa. AO-taustaisten konetekniikan opiskelijoiden matemaattisen osaamisen seuranta jatkuu TAMKissa. Uraohjaustietoa annetaan TAMKin opettajille, vertaistuutoreille ja ammatillisen opettajankoulutuksen opiskelijoille. Hankkeen kehittämistyöntuloksia hyödynnetään jatkossa, kun mietitään uraohjauksen toteuttamista ja opettajien osaamisen kehittämisen tarpeita.

SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU (SAMK) JA LÄNSIRANNIKON KOULUTUS OY WINNOVA / SÄHKÖTEKNIikka

Satakunnan aluetiimin kehittämistyön kuvaus

SAMK: Tuija Kiviahho

NOPSA-hankkeessa syntyi 15 opintopisteen “pääsylippu” SAMKiin, mikä tarkoittaa sitä, että WinNovan sähköalan opiskelija suorittaa 15 op ammattikorkeakoulututkintoon sisällytettäviä opintoja ennen AMK-opintojen alkamista.

Opiskelija saa WinNovan sähköalan perusopinnoista aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen menettelyllä (AHOT) hyväksiluetua 9 op (Sähköalan perusosaaminen ja Sähkö- ja automaatioasennukset). Niiden lisäksi opiskelija suorittaa AMK-väyläopintoja avoimessa ammattikorkeakoulussa 6 op. Opiskelijat käyvät yhtenä päivänä viikossa opiskelemaan näitä opintoja SAMKin tiloissa ja opettajina toimivat SAMKin opettajat. WinNovan opiskelijat ovat 3. vuosikurssin opiskelijoita.

Nämä 6 op muodostuvat matematiikasta (3 op), ruotsista (2 op) ja viestinnästä (1 op). Suoritettuaan 15 opintopistettä opiskelija saa erillishaussa opiskeluoikeuden SAMKin sähkö- ja automaatiotekniikan koulutusohjelmaan. Opiskelupaikka on otettava vastaan heti WinNovasta valmistumisen jälkeen. Opiskelupaikkaa ei voi siirtää ja jatko-opintosopimus on voimassa vain SAMKin ja WinNovan välillä.

Ensimmäisessä pilottiryhmässä lukuvuonna 2017-2018 aloitti 26 opiskelijaa. Opiskelupaikan SAMKissa sai ja otti vastaan 18 opiskelijaa. Heistä 12 aloitti opinnot syksyllä 2018 ja loput hakivat lykkäystä armeijan takia.

Toinen pilottiryhmä aloitti SAMKin väyläopinnot tammikuussa 2019. Ilmoittautuneita oli 25 mutta osa keskeytti alun jälkeen ja opetukseen osallistuu 21 opiskelijaa.

Tärkeä rooli potentiaalisten opiskelijoiden löytämiseksi WinNovassa on ollut YTO-aineiden (kielet ja matematiikka) opettajilla, jotka ovat informoineet tästä mahdollisuudesta opiskelijoita sekä kannustaneet ja ohjanneet heitä jatko-opintoihin tämän väylän kautta. He ovat antaneet opiskelijoille sekä yksilö- että ryhmäohjausta. Tieto jatko-opinnoista ja ammatillisen 2. asteen opintojen merkityksestä jatko-opintoihin pääsyssä on kasvattanut opiskelumotivaatiota. Avoin AMK-polku tarjoaa myös sopivasti lisähaastetta sitä haluaville.

Opiskelijoiden työssäoppimisjaksolla asiasta on sovittu työnantajien kanssa, jotta väyläopinnot on mahdollista suorittaa. Opintojen sijoittaminen tiettyyn lukittuun ajankohtaan on helpottanut aikataulutusta ja siten edesautannut opintoihin osallistumista. Tiivis yhteistyö SAMKin ja WinNovan kielten ja matemaattisten aineiden opettajien välillä on myös ollut tärkeää pilotin eri vaiheissa.

Nopsa-opintojen kaltaiset väyläopinnot lisäävät AMK-opiskeluvalmiuksia, koska ne perehdyttävät opiskelijat AMK-opiskeluun ja uudensuuntaavat oppimisympäristöihin. Siitä johtuen hankkeella on varmasti merkitystä opintojen edistymisessä ja keskeyttämisten vähentymisessä.

Tulevaisuus, toimintamallien juurtuminen arkeen

Alustavia keskusteluja mallin juurruttamiseksi ja levittämiseksi myös muihin tekniikan koulutusohjelmiin on käyty. SAMKin liiketalouden koulutusohjelmassa on jo aloitettu vastaavanlaisen mallin toteutus tammikuussa 2019 Kuninkaisten kampuksella Huittisissa. Siellä koulutuskumppanuuden muodostavat SAMK ja SASKY koulutuskuntayhtymä.

TURUN AMMATTI-INSTITUUTTI (TAI) JA TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Varsinais-Suomen aluetiimin kehittämistyön kuvaus

TAI: Jasmin Al Kurdi, Turun AMK: Antti Meriö

Tekniikan AMK-Polku

Olemme onnistuneet luomaan, Turun ammatti-instituutin ja Turun ammattikorkeakoulu Oy:n yhteistyönä, hankkeen toimintaperiaatteiden mukaisen kokonaisvaltaisen ratkaisun ammatillisesta koulutuksesta jatko-opintoihin siirtymisen sujuvoittamiseen.

Kehittämistyön tulos on saanut nimen Tekniikan AMK-polku. Paikallisesti Turun ammatti-instituutin toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoille tarjottava tutkinnon osa Tekniikan AMK-polku on laajuudeltaan 15 op / osp. Opiskelijalla on mahdollisuus sisällyttää se kokonaan ammatillisiin valinnaisiin opintoihin, osana tutkintoa. Tutkinnon osa sisältää seuraavat osiot:

- Johdatus tekniikan ammattikorkeakouluopintoihin (6 osp / op)
- AMK-matematiikka tutuksi (3 osp / op)
- AMK-englanti tutuksi (3 osp / op)
- AMK-ruotsi tutuksi (3 osp / op).

Edellä mainittujen osioiden lisäksi on havaittu tarve lisätä suomen kielen ja viestinnän osuutta, johdatus-osi on nyt sisältämän lisäksi. Tätä ei kuitenkaan toteutettu vielä hankkeen pilotoinnin aikana, koska opintokokonaisuuden laajuutena haluttiin pitää useista syistä johdettua 15 osp / op.

Opintojaksojen sisältö on suunniteltu Turun AMK:n ja ammatti-instituutin opettajien yhteistyönä, sekä tukemaan opiskelijoiden ammatillisia opintoja että valmistelevaan heitä aloittamaan myöhemmin AMK-opinnot. Opettajina opintojaksoissa ovat toimineet molempien osapuolten opettajat.

Turun AMK:n opintotarjonnassa opinnot ovat osa Avoimen AMK:n toimintaa. Tekniikan AMK-polku – opintojen suorituksesta opiskelija saa suorittamiensa osioiden mukaisen määrän korkeakouluopintopisteitä. Näin opinnot eivät sido opiskelijan jatkomahtoisuuksia vain yhteen tiettyyn ammattikorkeakouluun. Hankkeen opintokokonaisuuden lisäksi opiskelijalla on mahdollisuus osallistua myös muihin ammattikorkeakouluopiskelijoiksi aikoville suunnattuihin Avoimen AMK:n opintoihin. Edellä mainittuja opintoja järjestetään myös kesälukukauden aikana.

Hankkeen aikana on järjestetty pilotointina 2017 syksyn ja 2018 syksyn aikana Turun ammatti-instituutissa mahdollisuus osallistua Tekniikan AMK-polku -opintokokonai-

suuteen. Vuoden 2017 aikana osallistujamäärää rajoitti päällekkäisyydet lukujärjestyksessä, joten kaikki halukkaat eivät pystyneet osallistumaan. Vuonna 2018 saimme nostettua huomattavasti osallistujamääriä, osin lukujärjestysratkaisujen avulla ja osaltaan myös laajemman markkinoinnin avulla. Aiemman pilotoinnin osallistujien hyvät kokemukset ja palaute AMK-opiskelupaikan varmistuttua auttoivat osaltaan markkinoinnissa.

Yksi keskeisimmistä tavoitteista Turussa on ollut se, että olemme pyrkineet muodostamaan ja syventämään alueellista ammattioppilaitoksen ja ammattikorkeakoulun välistä kumppanuutta. Olemme onnistuneet luomaan todellisen NOPSA-tiimin, joka pitää yhteyttä aktiivisten tapaamisien muodossa. Turussa on onnistuttu hankkeen tavoitteen mukaisesti muodostamaan vahva paikallinen verkosto uusien toimintamallien kehittämiseksi ja hyvien käytänteiden levittämiseksi. Tässä verkostossa käymme jatkuvaa vuoropuhelua sekä mielipiteidenvaihtoa, tukemaan hankkeen tavoitteita.

Kirjoitushetkellä Tekniikan AMK-polku on yksi kahdeksasta Turun ammatti-instituutin opiskelijoille tarjottavasta opintopoluista (www.turkuai.fi/turun-ammatti-instituutti/opiskelijalle/opintopolut). Yhteistyötä on tarkoitus jatkaa hankkeeseen osallistuneiden paikallisten tahojen välillä, myös hankkeen päätyttyä. Tarpeesta ja toiminnan eduista osapuolilla on hyvä yhteisymmärrys.

Pyrimme juurruttamaan toimintamallin myös muihin alueen oppilaitoksiin, niin ammattikorkeakouluihin kuin ammatillisiin oppilaitoksiinkin. Mallia on markkinoitu useammassa tapahtumissa.

Tulevaisuus, toimintamallien juurtuminen arkeen

Kirjoitushetkellä Tekniikan AMK-polku on yksi kahdeksasta Turun ammatti-instituutin opiskelijoille tarjottavasta opintopoluista (www.turkuai.fi/turun-ammatti-instituutti/opiskelijalle/opintopolut). Yhteistyötä on tarkoitus jatkaa hankkeeseen osallistuneiden paikallisten tahojen välillä, myös hankkeen päätyttyä. Tarpeesta ja toiminnan eduista osapuolilla on hyvä yhteisymmärrys. Pyrimme juurruttamaan toimintamallin myös muihin alueen oppilaitoksiin, niin ammattikorkeakouluihin kuin ammatillisiin oppilaitoksiinkin.

CENTRIA-AMK JA KESKI-POHJANMAAN AMMATTIOPISTO (KPEDU, KOKKOLAN TOIMIPISTE)

Kehittämistyön kuvaus Centriassa

Centria-AMK: Lena Segler-Heikkilä

Niveltävä ruotsin kertauskurssi tekniikan aloille – kurssin toteutus käytännössä

Centriassa toimiva projektikoordinaattori kävi syksyn 2017 aikana keskustelua mahdollisesta ruotsin väyläkurssista, jota tarjottaisiin KPEDU:n tekniikan alojen opiskelijoille. Kurssit laitettiin kurssitarjottimelle tammi-kuun 2018 ensimmäisellä viikolla, ja kuukauden ilmoittautumisajan jälkeen kurssin vetäjä otti yhteyttä kurssiin ilmoittautuneisiin opiskelijoihin. Verkkokurssiin oli helmikuun alkuun mennessä ilmoittautunut kuusi opiskelijaa ja lähiopetuskurssin neljä. Koska lähiopetusryhmä jäi liian pieneksi, kurssin vetäjä tapasi jokaista opiskelijaa kasvotusten. Jokaiselle opiskelijalle suunniteltiin yksilöllinen, räätälöity kokonaisuus, joka pohjautui aikaisemmin suunniteltuun sisältöön:

Vaihtoehto 1:

18 tuntia luokkaopetusta

-> osallistumalla näihin saa 1 osp

Yhdistelmäkurssin sisältö:

Mod. 1:

Oman alan sanastoa

Esittely ja tutustuminen

Työpäivästä kertominen

Rakenne- ja sanastoharjoituksia

Mod. 2:

Työtilat, opastus

Työvälineet, turvallisuusohjeet

Rakenne- ja sanastoharjoituksia

Lisäksi: Opiskelijoiden omia toiveita otetaan paljon huomioon, kurssin sisältö voi muuttua sen mukaan huomattavasti.

Opiskelija sai toivoa kurssin painopistettä omien oppimistarpeiden mukaan. Kaikki opiskelijat toivoivat erityisen paljon suullisia harjoituksia ja paljon lähitapaamisia, joissa voi pienryhmän kanssa keskustella alussa helppoista ja myöhemmin omaan alaan liittyvistä aiheista. Kurssin vetäjä tapasi jokaista opiskelijaa yhteensä 18 tunnin aikana joko koko ryhmän kanssa tai yksilöllisessä ohjaustilanteessa. Tästä kertyi jokaiselle opiskelijalle

yksi osaamispiste. Lisäksi opiskelijat suorittivat kirjallisia tehtäviä, joiden aiheet pohjautuivat yhdessä käytyihin harjoituksiin. Tekemällä yhden moduulin tehtävät sai yhden lisäpisteen ja tekemällä kaksi opiskelija pystyi suorittamaan toisen lisäpisteen. Maksimissa oli mahdollista suorittaa kolmen osaamispisteen kurssin.

Lähiopetustuokioiden aikana ”jää murtui” jo ensimmäisellä tapaamisella. Keskusteltiin alussa avoimesti ruotsin kielen käyttämiseen liittyvistä peloista, ja sitä yritettiin lieventää antamalla valmiita lauserunkoja, jotka toimivat hyvinä apuvälineinä myös kurssin myöhemmillä tunneilla. Lisäksi aloitettiin hyvin helpoilla aiheilla, mikä helpotti alkuun pääsyä.

Opintojakson pystyi suorittamaan myös puhtaana verkkokurssina, ja tämän vaihtoehdon valitsi kuusi opiskelijaa. Periaate oli sama kuin yllä mainitussa yhdistelmäkurssissa. Osaamispisteitä pystyi keräämään tekemällä yhdestä kolmeen moduulin tehtäviä:

Vaihtoehto 2:

Verkkokurssi (1–3 osp)

Kurssimateriaalit ja -tehtävät on järjestetty moduuleihin. Suorittamalla yhden moduulin saa 1 osp, kahden moduulin suorittamisesta saa 2 osp ja kolmesta 3 osp.

Verkkokurssin sisältö:

Mod. 1:

Oman alan sanastoa

Esittely ja tutustuminen

Työpäivästä kertominen

Rakenne- ja sanastoharjoituksia

Mod. 2:

Työtilat, opastus

Työvälineet, turvallisuusohjeet

Rakenne- ja sanastoharjoituksia

Mod. 3:

Kansainvälisyys

Matkailu

Rakenne- ja sanastoharjoituksia

Vaihtoehdon 2 valitsi kuusi opiskelijaa, joista kaksi opiskelijaa suoritti yhden, viisi opiskelijaa kahden ja yksi opiskelija kolmen osaamispisteen verran. Verrattuna vaihtoehtoon 1 tähän vaihtoehtoon sisältyi enemmän itsenäisesti suoritettavia tehtäviä, ja kommunikaatiotilanteita opiskelijakavereiden kanssa ei harjoiteltu. Sen sijaan tarjottiin runsaasti kuullun ja luetun ymmärtämisharjoituksia, jotka perustuivat nettivideo- ja tehtävämateriaaliin.

Kurssipalautetta kysyttiin kvalitatiivisessa muodossa sekä kurssien osallistujilta että ammatillisen toisen asteen yhteistyöopettajilta. Opiskelijat vastasivat suulliseen palautekyselyyn kerran kurssin keskivaiheessa ja kerran sen viimeisellä kerralla. Yhteistyöopettajilta kysyttiin palautetta kurssin loputtua. Hankekoordinaattori kirjoitti vastaukset ylös suullisen, kahdenkeskisen haastattelun aikana. Opiskelijoilta kysyttiin palautetta kaksi kertaa, koska opettaja halusi varmistaa työnsä laatua ja tehdä tarpeen muutoksia suunnitelmissa, mikäli palautteesta olisi ilmennyt jotain parannettavaa. Kysymykset ja vastaukset niihin esitetään tässä tiivistettynä yhteenvedoina.

Opiskelijoiden palautekyselyn kysymykset olivat:

1. Kommentoi kurssin sisältöä.
2. Onko yksilöllisiä tarpeita otettu riittävästi huomioon?
3. Vastasiko kurssi odotuksiasi?
4. Mitä mieltä olet opettajan opetusmenetelmistä?
5. Oletko tyytyväinen tilaratkaisuihin?
6. Onko sinulla muuta, josta haluat antaa palautetta?

Vaihtoehdon 1 valinneet opiskelijat olivat tyytyväisiä kurssin sisältöön ja kehuivat erityisesti sitä, että heidän toiveita ja tarpeita oli otettu huomioon yksilöllisellä tasolla. Puolet opiskelijaryhmän jäsenistä koki, että kurssi vastasi heidän odotuksiaan. Puolet oli sitä mieltä, "etteivät he osanneet odottaa näin mukavaa, monipuolista ja räätälöityä kurssia". "Ruotsi voi olla näköjään jopa hauskaa", sanoi yksi opiskelijoista. Opiskelijat pitivät keskustelutuokioista pienryhmissä, ja moni kommentoi positii-visena asiana sitä, että opetus tapahtui välillä Centrian

puolella. "Fyysinen ensikosketus ammattikorkeakoulu-maailmaan" oli heidän mielestään ratkaistu hyvin. Toisaalta he kokivat myös "turvallisen maailman" eli ammatikoulun puolella opiskelun hyvänä. Jatkossa olisi syytä jatkaa opetuksen toteuttamista molemmilla puolilla samalla tavalla.

Vaihtoehdon 2 valinneet opiskelijat olivat tyytyväisiä kurssin sisältöön ja kokivat verkkokurssia pääosin ajallista vapautta antavana opiskelukeinona. Osa opiskelijoista olisi halunnut vielä enemmän ohjausta ja palautetta. Opiskelijat olivat pääosin tyytyväisiä opettajan opetusmenetelmiin ja materiaaleihin, koska ne olivat "tätä päivää", kuten yksi opiskelijoista asian ilmaisi.

Yhteistyöopettajilta kysyttiin seuraavat kysymykset:

1. Onko hankeyhteistyö ollut mielestäsi hyödyllinen?
2. Pystyitkö riittävästi vaikuttamaan kurssin suunniteluun?
3. Minkälaista palautetta olet kuullut opiskelijoilta?
4. Kannattaisiko tällaista yhteistyötä tehdä myös jatkossa?

Näihin kysymyksiin vastasi kaksi kielen opettajaa ammattioppilaitoksen puolelta. Molemmat opettajat olivat alusta lähtien innostuneita tällaisesta ammattioppilaitokselle "täysin ilmaisesta" kurssimahdollisuudesta ja toivativat koordinaattorin lämpimästi tervetulleeksi. Kurssi antoi heidän mielestä opiskelijoille hienon mahdollisuuden kerrata ruotsin kieltä silmällä pitäen mahdollisia tulevia korkeakouluopintoja. Molempien mielestä kurssista oli paljon hyötyä opiskelijoille, koska ammattioppilaitoksen puolella kursseja on tarjolla vain rajallisesti. Yhteistyö Centrian kanssa sujui mutkattomasti ja hyvin myönteisesti. Molemmat opettajat mainitsivat myös, että yhteistyötä korkeakoulun kanssa pitäisi lisätä vielä paljon enemmän ja että tämän tyyppistä toimintaa on kaivattu ja odotettu. He halusivat jatkaa työskentelyä yhdessä myös jatkossa.

Tulevaisuus, toimintamallien juurtuminen arkeen

On tarkoitus, että kurssit ovat jatkossa kiinteä osa KPEDU:n ja Centria AMK:n kurssivalikoimaa.

NOPSA

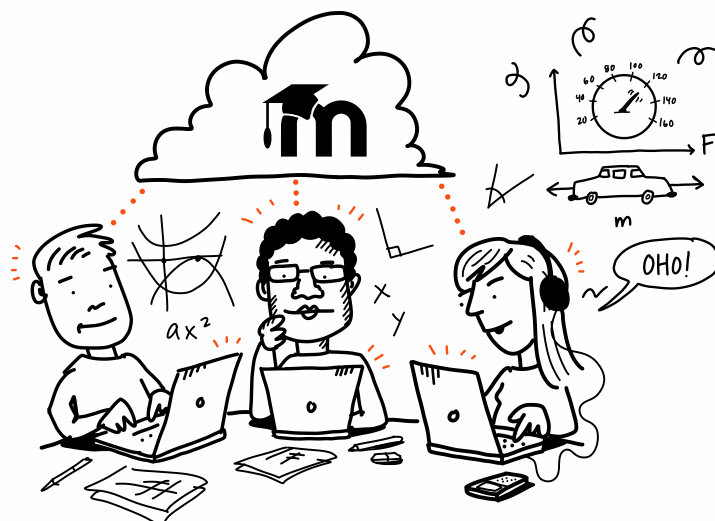
NOPEA AMMATILLINEN VÄYLÄ TYÖELÄMÄÄN

Hyvät käytänteet

MALLIEN KUVAUKSET

AMK-matematiikkaa ammattiopistoille

	<p>Hämeen ammattikorkeakoulu (HAMK) tarjoaa ammattiopistojen opiskelijoille mahdollisuutta suorittaa AMK-opintoja etänä Moodlen välityksellä. Nopsa-hankkeessa on tavoitteena edistää ja nopeuttaa II-asteen opiskelijoiden siirtymistä ammattiopistoista sujuvasti ammattikorkeakouluihin.</p> <p>Häme-Uusimaa aluetiimillä on käytössä malli jossa opiskelija suorittaa 30 op AMK-opintoja II-asteen opintojen aikana/ loppuvaiheessa. Opintoihin kuuluu 15 op yleissivistäviä aineita, kuten matematiikka, fysiikka ja kielet. Kielipaketti koostuu äidinkielestä, englannista ja ruotsista. Kutakin kieltä on yhteensä 3 osaamispistettä. Toiset 15 op ovat ammatillisia aineita joiden sisältö on osa kyseessä olevan HAMK:n tekniikan koulutuksen osaamisalaa.</p> <p>HAMK on tehnyt Moodleen Johdatus insinöörimatematiikkaan -kurssin, joka on tarkoitettu kaikille aloitaville opiskelijoille. Kurssin sisältö on tarkoitettu aloitaville opiskelijoille tasosta riippumatta kertauksena matematiikan perusteisiin korkeakoulutasolla. Suoritettuaan johdantokurssin opiskelijalla on työkalut jatkaakseen opintoja insinööritieteiden ja mekaniikan parissa.</p> <p>Moduuli koostuu videoluennoista, joissa opetetaan eri osa-alueet. Videoiden jälkeen on harjoitustehtävät ja tentti. Kun tehtävät ja tentti on suoritettu kurssin ohjaaja antaa suorituksesta arvosanan, joka voidaan liittää osana ammattiopiston tutkintotodistusta ja Avoimen AMK opintoja.</p> <p>Opetusmateriaalista ja sen sisällöstä vastaa HAMK ja oppilaan ohjauksesta vastaa Careeria.</p>
	<p>HAMK:ssa suurin aika menee Moodle-pohjan ja sisällön luomiseen. Kun kurssi on tehty, materiaalia tarvitsee päivittää ja kehittää paremmaksi. Moodle-kurssin suoritukset ja oppilaiden edistymistä voidaan seurata opettajien toimesta. Ammattiopistossa, Careerissa ajankäyttö on enemmän oppilaan ohjausta ja tarvittavan tuen antamiseen, jotta opiskelijalla on riittävät tiedot ja taidot pärjätäkseen verkkokurssilla. Moodle-kurssin sisällössä ei ole lähiopetusta ja ohjaustunteja kuin HAMK:n tiloissa. Tällöin lähiopetus jää Careerian tehtäväksi. Careeria on tarjonnut NOPSA-opiskelijoilleen lukuvuonna 2018–2019 1–2 ohjaustuntia per viikko perjantai-iltapäivisin. Paikalla ohjaamassa on ollut matemaattisten aineiden opettaja. Suurin osa opiskelijoista on tehnyt Moodle-matematiikkaa ja muutama satunnaisesti kielioopintoja.</p>
	<p>Careerissa opiskelijat ovat ottaneet verkkokurssin mukaan omaan opiskeluunsa ja hyväksytyjä suorituksia on saatu valmiiksi kolme kappaletta. Verkkokurssi on hyvä työkalu, kun opintojen etäisyys on päivittäiseen kontaktiopetukseen liian pitkä. Careerian opiskelijat ovat pitäneet Moodle-kurssista, se on ollut pääosin selkeä ja helppo käyttää. Jonkin verran he ovat kommentoineet oman tiedonhaun merkitystä, sillä videot eivät ole kattaneet aivan kaikkea. Tämä ei tietystikään ole pelkästään huono asia ja itseohjautuvuuden korostuminen jo tässä vaiheessa on paikallaan. Kun varsinainen opettaja ei ole tavattavissa, korostuu oppilaan ohjaus ja tarvittava tuki asiaksi jota voisi kehittää opiskelijaa tukevaksi ja kannustavaksi.</p>
	<p>www.hamk.fi/nopsa</p>
	<p>Tuukka Roiha, HAMK, tuukka.roiha@hamk.fi Mirka Hypén, Careeria, mirka.hypen@careeria.fi</p>

Ruotsin oppimisen polkuopintomalli Satakunnassa

	<p>Ruotsin kieli on mukana Satakunnan polkuopintomallissa. (kts. linkki). Mallissa ruotsin oppimista on tuettu syyslukukaudella Winnovassa pidettävillä viikoittaisilla kerhotunneilla ja kevätlukukaudella SAMKissa järjestetyllä opintojaksolla. Opetuksen lähtökohtana ovat olleet motivointi, sanasto ja erilaiset mahdollisuudet opetella kieltä. Onnistuneet käytännön järjestelyt ovat edellytys opetukselle ja oppimiselle. Molemmissa oppilaitoksissa opiskelijoille on luotu toimiva aikataulu aikatauluttamalla opetus koko lukuvuodeksi samalle viikonpäivälle ja samoihin aikoihin. Toimiva tiedonkulku ei ole itsestäänselvyys, koska opiskelijat ovat tottuneet eri kouluasteilla erilaisiin käytäntöihin. Ruotsin opettaja toimii myös kannustajana ja hän on myös luonteva uraohjaaja. Yhteistyö on tärkeää sekä eri kouluasteiden että eri aineiden opettajien välillä. Kun opiskelija oppii jo polkuopinnoissa ammattikorkeakoulun toimintatapoja, kasvatetaan se hänen valmiuksiaan opiskella menestyksekkäästi heti amk-opintojen alusta asti.</p>
	<p>Mallissa opetus 2. asteella ja amkissa on järjestetty vähentämättä ammattikorkeakoulussa opiskeltavien ruotsin opintojaksojen määrää. Tulevien ammattikorkeakouluopintojen kannalta on tärkeää, että myös ammatillisella 2. asteella voidaan tarjota lisäopintojakso amk-opintoja suunnitteleville opiskelijoille, koska nykyiset opetusresurssit ovat amk-opinnoista selviytymiseen riittämättömät, ja opintonsa keskeyttäneiden ammattikorkeakouluopiskelijoita on paljon. Ammattikorkeakoulussa järjestettävälle tukikursseille opintojen alkuvaiheessa pitäisi resurssoida aikaa ruotsin opetuksen lisäksi myös opiskelijoiden opiskelutaitojen kehittämiseen ja ohjaamiseen. Lisäksi kielten opettajien rooli myös uraohjaajina tulisi huomioida niin ammatillisella 2. asteella kuin ammattikorkeakoulussa.</p>
	<p>Hankkeessa on hyödynnetty opiskelijoiden kokemuksia pyytämällä heiltä palautetta. Lisäksi uudet opiskelijat ovat vierailleet tulevaisuuden tiloissa, ja heitä on ollut opastamassa edellisen vaiheen opiskelijat. Aikataulutusta on parannettu niin, että amk-opettajalle on opetuksen lisänä tukiaikaa opiskelupäivän päätteeksi, jotta opettaja voi selvittää akuutteja ongelmia ja tukea ja motivoida myös yksilöllisesti. Aikataulutuksissa on kiinnitetty huomio tarkemmin myös tilojen tarkoituksenmukaisuuteen ammattikorkeakoulussa siirtämällä osa opetusta tietokoneopetukseen, koska 2. asteella opiskelevilla ei aina ole omaa tietokonetta. Tiedonkulun parantamiseksi ryhmälle on otettu käyttöön oma Whatsapp-ryhmä, jossa voi viestiä ajankohtaisista asioista opetukseen liittyen. Haasteellisena asiana mallissa on koettu ruotsin arviointi polkuopintojen onnistumisen suhteen. Arvioinnissa on tehty yhteistyötä muiden polkuopintojen opettajien kanssa, ja opiskelijoiden siirtyminen ammattikorkeakouluun on ratkaistu yhteisesti.</p>
	<p>www.hamk.fi/nopsa www.samk.fi/uutiset/paasylippu-samkiin-15-opintopisteen-vayla-winnovan-sahkoasentajille/</p>
	<p>Minna Iitti, Satakunnan ammattikorkeakoulu, minna.iitti@samk.fi Mirva Kivistö, Länsirannikon Koulutus Oy WinNova, mirva.kivisto@winnova.fi Marja Forsell, Länsirannikon Koulutus Oy WinNova, marja.forsell@winnova.fi Soili Rinne, HAMK Ammatillinen opettajakorkeakoulu, soili.rinne@hamk.fi</p>

Pääsylippu SAMKiin – jatko-opintoväylä WinNova-SAMK

Pääsylippu SAMKin sähkö- ja automaatiotekniikan koulutukseen ilman pääsykoetta (15op)

- opiskelija saa WinNovan sähköalan opinnoistaan hyväksiluettua AMK-tutkinnon ammattiopintoihin AHOT-menettelyllä 9 opistopistettä
- opiskelija opiskelee SAMKin avoimen kautta AMK-väyläopintoja 6 opintopistettä (matematiikka 3 op, ruotsi 2 op, viestintä 1 op) ja oppii samalla ammattikorkeakouluopinnoissa tarvittavia opiskelutaitoja
- AMKin 15 opintopistettä suoritettuaan opiskelija saa opiskeluoikeuden SAMKin sähkö- ja automaatiotekniikan koulutusohjelmaan
- opiskelu SAMKissa tapahtuu ammattioppilaitoksen viimeisenä kevätlukukautena
- opiskelija hakee tutkinto-opiskelijaksi SAMKiin erillishauun kautta toukokuussa
- opiskelupaikka on otettava vastaan heti ammattioppilaitoksesta valmistumisen jälkeen
- jatko-opintosopimus on voimassa vain WinNovan ja SAMKin välillä

SAMKissa suoritettavat (6 op) ja hyväksiluettavat (9 op) opinnot:

SAMKissa suoritettavia opintoja (Avoimen ammattikorkeakoulun opintoja) 6 op, jotka muodostavat osan insinööri-tutkinnon vapaasti valittavista opinnoista.

1. Matematiikka 3 op (SAMK:n opintoihin valmentava opetus, 36h lähiopetusta)
2. Ruotsi 2 op (SAMK:n opintoihin valmentava opetus, 24h lähiopetusta)
3. Viestintä 1 op (SAMK:n opintoihin valmentava opetus, 8h lähiopetusta ja osittain verkossa)

SAMKin ammattiopintoihin hyväksiluetaan 9 op WinNovan tutkinnon osista (Sähköalan perusosaaminen ja Sähkö- ja automaatioasennukset).

SAMKin opinnot, joihin hyväksiluvut on kohdistettu:

1. Sähkötekniikan perusteet 5 op
2. Teollisuuden sähkökytkennät käytännössä 2 op
3. Kiinteistön sähkökytkennät käytännössä 2 op

"Pääsylippu SAMKiin" jatko-opintoväylän pilotoinnin vaiheet: 1. Infotilaisuus WinNovassa syyskuussa 2017 (mukana SAMKin opettajia ja opiskelijoita kertomassa SAMKin opinnoista) 2. Kerhotoiminnan käynnistäminen WinNovassa (kerhopäivät syksyllä 2 kpl x 2h) 3. WinNovan opiskelijoiden tutustuminen SAMKiin lokakuussa 2017 4. WinNovan omarahoitteisesti toteuttama jatko-opintoja tukeva ruotsin kurssi (3 op/30 h lähiopetusta) 5. Info AMK-väyläopintoihin osallistuville (opiskeluun liittyvät käytännön asiat) 6. Avoimen amk-opintojen käynnistyminen tammikuussa 2018 SAMKissa (maanantai-iltapäivät; tammikuu–huhtikuu) 7. Erillishaku SAMKiin toukokuussa 2018 niille opiskelijoille, jotka suorittivat opinnot hyväksytysti.

Malli on pilotoitu ensimmäisen kerran 2017–2018 (syksy–kevät). Pilottina on sähkötekniikan koulutusala. Toisen pilotin aikana (syksy 2018–kevät 2019) toimintaa vakiinnutetaan ja sen jälkeen pyritään laajentamaan niin, että se tulisi koskemaan muitakin tekniikan koulutusaloja sekä Satakunnan alueen toista ammatillisen 2. asteen opintoja järjestävää oppilaitosta (Sataedu). Markkinointia ja tiedottamista pitäisi kehittää, jotta hanke saavuttaa laajasti mahdolliset kohderyhmät.

www.hamk.fi/nopsa

väliraporttivideo: <https://www.youtube.com/watch?v=4sM3jY8Udkc&list=PLYv0duCyjIATn5okU UkTXMnwOWJLDzYsS&index=8>

Tuija Kiviaho, SAMK, tuija.kiviaho@samk.fi

Mikko Huhtala, Länsirannikon Koulutus Oy, WinNova, mikko.huhtala@winnova.fi

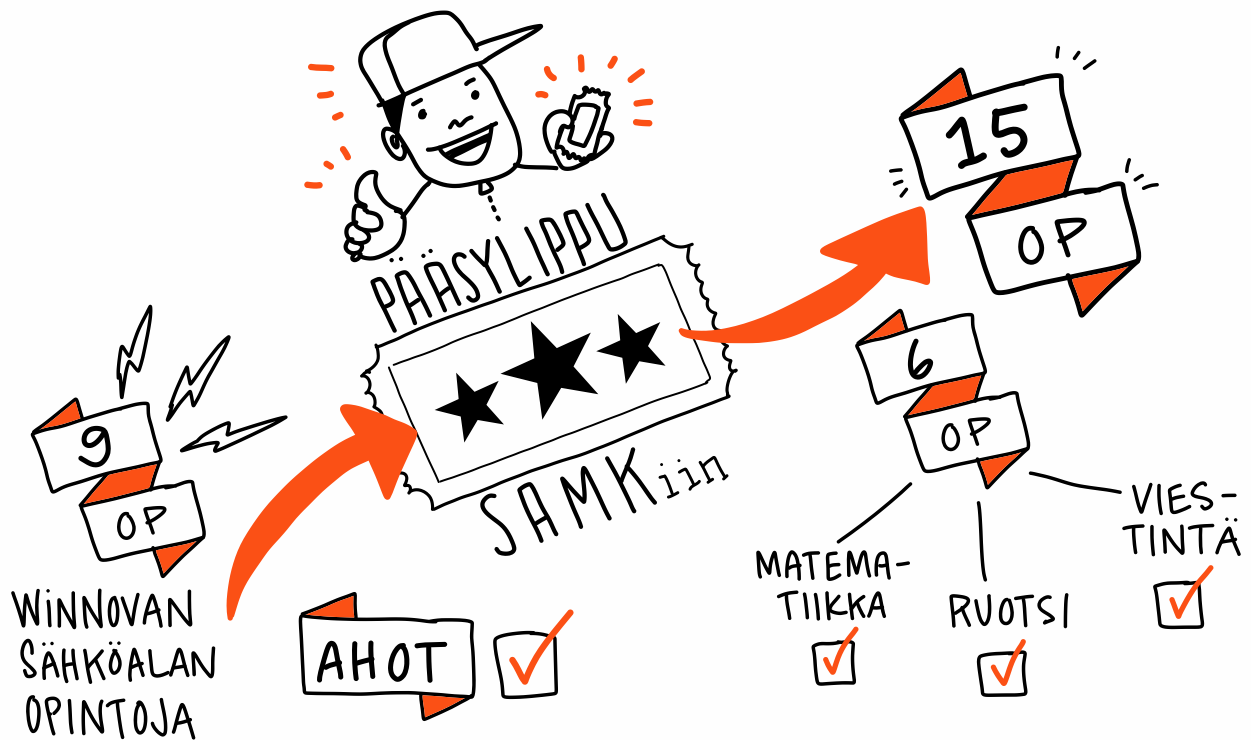
Koska hanke on pilottivaiheessa (1. pilotti syksy 2017–2018), resurssien käyttöä ei pysty tarkasti määrittelemään. Ainoastaan pilotissa toimineiden henkilöiden tehtävät ja toimenpiteet voidaan kuvata. Toisen pilotin aikana (syksy 2018–2019) henkilöstöresurssit pystytään määrittelemään tarkemmin. Pilotin eri vaiheissa on ollut mukana hankkeen ulkopuolisia henkilöitä, jotta prosessit on voineet edetä koulujen menettelyohjeiden mukaan.

Winnova:

- hankkeessa mukana olleet YTO-aineiden opettajat: NOPSA-opintojen markkinointi, yksilö- ja ryhmäohjaustilanteet, motivointityö, potentiaalisten opiskelijoiden löytäminen, infotilaisuudet, tutustumiskäynnit ammattikorkeakouluun, kerhotoiminta
- ammattiaineiden opettajat: työjärjestystekniset toimenpiteet SAMKin avoimen ammattikorkeakoulun opintoihin osallistumisen mahdollistamiseksi työssäoppimisen ohella, SAMKin avoimessa suoritettujen opintojen hyväksilukeminen WinNovan tutkinnon vapaasti valittaviin opintoihin
- opinto-ohjaajat: ohjaus, SAMKin avoimessa suoritettujen opintojen hyväksilukeminen vapaasti valittaviin opintoihin

SAMK:

- hankkeessa mukana olleet henkilöt: infotilaisuuksien järjestäminen, amk-opiskelijoiden rekrytointi mukaan tilaisuuksiin, NOPSA-opintojen suunnittelu avoimen ammattikorkeakoulun opinnoiksi, opintojen järjestäminen ja opiskelijoiden ohjaus
- opintoasiainpäällikkö: ohjeistus ammattikorkeakouluun hakeutumisesta ja infotilaisuus
- ammattiaineen opettajat: WinNovassa suoritettujen sähkötekniikan opintojen hyväksyminen osaksi ammattikorkeakouluopintoja ja kirjaaminen SAMKin järjestelmiin
- koulutustoimikunta: NOPSA-opintojen hyväksyminen osaksi SAMKin opintoja
- teknologiaosaamisalueen johtaja: pilotin eri vaiheissa konsultointia menettelyohjeista ja koko hankkeen etenemisestä

TAITAVA siirtymä Turun ammattikorkeakouluun

Tavoitteena on lisätä tekniikan alojen vetovoimaisuutta ja kouluasteiden välistä yhteistyötä sekä parantaa opiskelijoiden matemaattisia ja kielellisiä valmiuksia. Opiskelijat saavat paremmat edellytykset AMK-opiskeluun, nopeutetaan opintoja ja mahdollistetaan toisen asteen sekä AMK-opiskelijoiden yksilölliset opintopolut. Tämä tehtiin luomalla opintojaksot Turun ammatti-instituutin (TAI) tekniikan opiskelijoille (kone- ja tuotantotekniikka, rakennus-, sähkö- ja automaatio- sekä autoala ja logistiikka):

- Johdatus tekniikan ammattikorkeakouluopintoihin, 6 op
- AMK-ruotsi tutuksi, 3 op
- AMK-englanti tutuksi, 3 op
- AMK-matematiikka tutuksi, 3 op

Opintojaksoja tarjotaan toisen asteen opiskelijoille avoimen amk:n opintoina, joihin toisen asteen opiskelija voi ilmoittautua opiskelijaksi. Opintojaksojen suunnittelussa ovat olleet mukana TAI:sta AMK:iin jo jatkaneet opiskelijat. AMK:n opiskelijat ovat toimineet apuohjaajina tunneilla, ryhmäohjaajina matematiikan harjoitustunneilla, samoin he ovat olleet mukana markkinoinnissa. Lisäksi vaihto-opiskelijoita on ollut kielten tunneilla.

Opintojaksojen toteutuksesta ovat vastanneet AMK:n ja TAI:n opettajat yhdessä. Opetus on tapahtunut osittain AMK:n tiloissa (mm. kaikki laboratoriot) ja osittain TAI:n tiloissa. Turun AMK:n Innovaatiopedagogiikan mukaiset opetusmenetelmät ovat moninaisesti käytössä opintojaksojen toteutuksissa.

Avoimessa AMK:ssa suoritettu opintojakso hyväksytään osaksi TAI:n opintoja. Vastaavasti sama opintojakso voidaan myöhemmin hyväksilukea opiskelijan tulevaisuuden ammattikorkeakouluopinnoissa, koska opinnoista saa lisäksi erillisen AMK-opintorekisteriotteen.

Kielten ja matemaattisten aineiden opettajat: opintojaksojen sisältöjen ja toteutusten suunnittelu yhdessä (TAI:n ja AMK:n opettajien yhteistyö), mahdollinen opintojakson vastuopettaja, lisäksi AMK:ssa opiskelijaohjaajien valinta (toiminnan koordinointi, valmennus tehtävään, ohjaus ja neuvonta). Ammatinaisten opettajat: opintokokonaisuuksien suunnittelu yhdessä (TAI:n ja AMK:n opettajien yhteistyö), toteutusten suunnittelu, opintosisältöjen kehittämistehtävät, opintojaksojen opetus, mahdollinen opintojakson vastuopettaja, lisäksi AMK:ssa opiskelijaohjaajien valinta (toiminnan koordinointi, valmennus tehtävään, ohjaus ja neuvonta). Opinto-ohjaajat: toisen asteen opiskelijoiden neuvonta ja ohjaus (mm. valintaprosessit, haku, opiskelu ammattikorkeakoulussa), opintokokonaisuudesta tiedottaminen ja markkinointi, ohjaussuunnitelman kehittäminen, valintaprosessiasiat, AMK-lainsäädäntö- ja tutkintösääntöasiat, avoin amk-yhteistyö, tutoroinnin kehittäminen. Avoin amk:n edustaja: hallinnon asiat.

Mallia on pilotoitu lukuvuonna 2017–2018 (syksy–kevät), positiivisin tuloksin. Opintojaksoilta kerättiin palaute kurssien opiskelijoilta ja se huomioidaan seuraavien opintojaksojen suunnittelussa. Toisen pilottijakson aikana kehitetään ja syvennetään opintojaksojen toteutusta. Opinnot tarjotaan yhtenä 15 op:n pakettina (ilman, että muiden opintojen suorittaminen hankaloituu). Edellytyksenä on moduulilukujärjestys, jolloin taataan aidon valinnan mahdollisuus. Panostetaan myös tutor-toiminnan kehittämiseen TAI:ssa AMK-opintopolun osalta, opiskelijoiden tietoisuuden lisäämiseksi jo opintojen alusta alkaen. Toimintamallia on toisen pilottijakson rinnalla tarkoitus hyödyntää jo laajemminkin muilla TAI:n ja AMK:n koulutusaloilla. Seurataan AMK-hakujärjestelmän muutosta ja huomioidaan muutoksen mukanaan tuomat mahdollisuudet. Tutkitaan mahdollisuuksia hyödyntää myös Turku Summer Schoolin opintotarjontaa osana toisen asteen vapaasti valittavia opintoja (ml. etäopinnot). Kehitetään myös vapaasti valittavien opintojen valinnan tukea infoamalla toisen asteen opettajia ja tutoreita.

www.hamk.fi/nopsa

www.turkuai.fi/turun-ammatti-instituutti/opiskelijalle/opintopolut/tekniikan-ammattikorkeakoulupolku

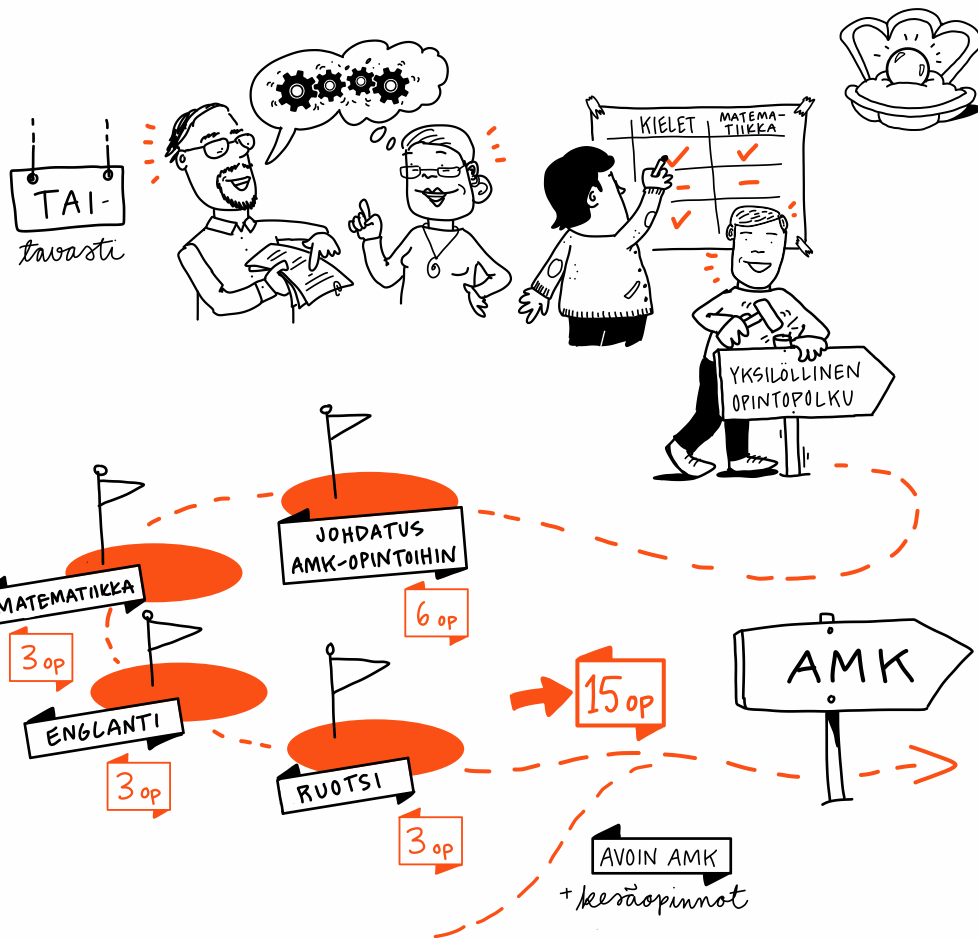
www.youtube.com/watch?v=_JaLo0h9xKQ

www.youtube.com/watch?v=beZ1Kdgs2II&feature=youtu.be

Antti Meriö, Turun AMK, antti.merio@turkuamk.fi

Jasmin Al Kurdi, Turun kaupungin sivistystoimiala, jasmin.alkurdi@turku.fi

Taitaja-toiminnan (konepajatekniikka) hyödyntäminen AO-AMK sujuvissa siirtymissä

	<p>Kokonaan uuden lajin luominen Taitaja-kilpailuun tapahtui Tampereen ammattikorkeakoulun (TAMK), Tampereen seudun ammattiopisto Tredun sekä yritysyhteistyön ja NOPSA-hankkeen toimesta. Ammattiopiston ja ammattikorkeakoulun yhteistyönä toteutettavaksi näytöslajiksi valittiin Konepajatekniikka.</p> <p>NOPSA-hankkeen puitteissa toiminta kohdistui sujuvan siirtymän mallin kehittämiseen, itse kilpailutapahtuma järjestettiin muulla rahoituksella. Pirkanmaan NOPSA-tiimillä (TAMK & Tredun) sekä NOPSA-hankkeen koordinaattorilla Hämeen ammattikorkeakoululla (HAMK) tavoitteena oli Taitaja-toimintamallin kehittäminen edistämään ja nopeuttamaan ammatillisen 2. asteen opiskelijoiden sujuvaa siirtymistä ammattiopistoista ammattikorkeakouluihin sekä edesauttaa osaamisen tunnistamista. Lisäksi tavoitteena oli kone- ja tuotantotekniikan alan vetovoimaisuuden parantaminen.</p> <p>Toimintamallia pilotoitiin Taitaja2018-tapahtumassa Tampereella ”N2 Konepajatekniikka” -näytöslajina, jossa ei ollut semifinaalia. Kilpailu oli AO-AMK-joukkuekilpailu, joka oli ensimmäistä kertaa Taitaja-kisoissa ja kilpailu toteutettiin näytöslajina ja kutsukilpailuna. Kilpailujoukkueita osallistui yhteensä neljä AO-AMK-joukkuetta. Joukkueiden jäsenten ikäraja nostettiin 32 vuoteen.</p> <p>Suunnitteluvaiheessa Tredun ja TAMK tekivät tiivistä yhteistyötä sekä mukana yhteistyössä olivat myös kilpailua tukemaan tulleet yritykset. Ennakkotehtävää ja kilpailutehtävää suunnittelivat Tredun, TAMK ja yhteisyritykset yhdessä. Tehtävä sisälsi kappaleiden siirtämiseen tarkoitetun robotitarttujan suunnittelun ja 3D-valmistuksen sekä kokoonpanotaulun suunnittelun ja valmistuksen. Ennakkotehtävänä on suunnitella ja mallintaa kokonaisuus, jonka lähtötiedot ovat erilaiset kuin lopullisen kilpailutehtävän. Kilpailutehtävässä oli tarkoituksena hyödyntää robottia laaja-alaisesti eli suorittaa kokoonpano robotin avulla. Tehtävä käsitti mallintamista, 3D-tulostusta, perinteisiä konepajatyövaiheita, robotin ohjelmointia ja arviointia. Käytössä oli annettu uusi tuote, robotti, sylinteri, tietokone, työstökone, 3D-tulostin, käsityökaluja ym. Kilpailuryhmien piti itsenäisesti suunnitella ja toteuttaa ratkaisunsa.</p> <p>Kilpailussa joukkueiden arviointi kohdistui osa-alueiden osaamisiin (mm. perinteiset valmistusmenetelmät, 3D-mallinnus ja -tulostaminen, robotin ohjelmointi, tehtävän kokonaisuuden hallinta), nopeuteen sekä myös yhteistyöskentelyyn. Esimerkiksi yhdessä pilotoinnissa Taitaja-kilpailuun osallistuneet AMK-opiskelijat suorittivat AMK-opintoihinsa liittyvää opintojaksoa ja ammatillisen toisen asteen opiskelijat suorittivat samaa AMK-opintojaksoa avoimen AMK:n kautta.</p>
	<p>Taitaja-kisan pääjärjestäjän resursseja tarvitaan sekä myös AO-AMK-kilpailun suunnitteluun ja toteutukseen tarvitaan jonkun ammattikorkeakoulun ja ammatillisen toisen asteen oppilaitoksen ja yhteistyöyritysten resursseja. Lisäksi osallistuvien AO-AMK-yhteisjoukkueiden ohjaamiseen ammattikorkeakoulujen ja ammatillisen toisen asteen oppilaitoksien on varattava resursseja. Osallistuvien opiskelijoiden tulee varata aikaa ennakkotehtävään ja kilpailuun sekä myös muuhun yhteistyöskentelyyn AO-AMK-joukkueessa.</p>
	<p>Kokemusten mukaan Taitaja-toiminta edisti AO-AMK-yhteistyötä sekä osaamisen tunnistamista ja tunnustamista ja opiskelijoiden siirtymää (AO-AMK). Joukkueen AO-kilpailijat ovat potentiaalista joukkoa, jotka voivat halutessaan haakeutua opiskelemaan AMK:iin. Kilpailien AO-AMK-joukkueessa opiskelijat pääsevät näkemään toistensa osaamisiansa jo ennen työelämää sekä kehittävät omia yhteistyötaitojaan työelämää ja jatko-opiskeluja varten.</p> <p>Hyvät kokemukset näytöslajin onnistumisesta puoltavat sitä, että jatkossakin Taitaja-kisassa olisi mukana myös AO-AMK-yhteislajikilpailu. Tavoitteena on ollut, että pilotoimalla voidaan kehittää näytöslaji varsinaiseksi lajiksi tulevien vuosien kilpailuihin. Tämä edellyttää arviointirakenteen kehittämistä Taitajissa käytettävän CIS-järjestelmän mukaisesti. Lisäksi olisi mahdollisuuksia mallin levittäminen myös muille tekniikan aloille.</p> <p>HAMK on yhteydessä Taitaja-toimintaan. Malli on levitetty Taitaja-verkostoon ja esitetty sovellettavaksi tulevissa Taitaja-tapahtumissa.</p>
	<p>Näytöslaji Taitaja2018-video: www.youtube.com/watch?v=1m23y-JOQQs&feature=youtu.be</p> <p>Taitaja2018-näytöslaji: http://taitaja2018.fi/?s=n%C3%A4yt%C3%B6slaji</p> <p>NOPSA-hanke: http://arjenarkki.fi/menetelmapankki/hankkeet/1438</p> <p>NOPSA-hankkeen www-sivut: https://www.hamk.fi/projektit/nopsa-nopea-ammattillinen-vayla-tyoelamaan/</p> <p>NOPSA-hankkeen blogi: https://nopsahanke.blogspot.com/</p> <p>Skills Finland ry: https://skillsfinland.fi/</p>
	<p>Lasse Hillman, Mikko Ukonaho, Harri Laaksonen, Sirpa Levo-Aaltonen ja Olavi Kopponen, Tampereen ammattikorkeakoulu (TAMK), etunimi.sukunimi@tuni.fi</p> <p>Mika Heikkilä ja Timo Saari, Tredun, etunimi.sukunimi@tampere.fi</p> <p>Tuomas Eerola, Hämeen ammattikorkeakoulu (HAMK), tuomas.eerola@hamk.fi</p>

Ruotsin kielen polkuopintomalli Pirkanmaalla

Kokonaan uuden toimintamallin luominen ruotsin kielen oppimiseen tapahtui Tampereen ammattikorkeakoulun (TAMK) ja Tampereen seudun ammattiopisto Tredun toimesta NOPSA-hankkeessa. Hankkeen tarkoitus on ollut edistää ja nopeuttaa AO-opiskelijoiden sujuvaa siirtymistä ammattiopistoista (AO) ammattikorkeakouluihin (AMK) sekä edesauttaa osaamisen tunnistamista.

AO-opiskelijoille pilotoitiin ruotsin kielen AMK-opintoja AO-opintojen aikana sekä AO-taustaisille AMK-opiskelijoille pilotoitiin myös lisäopintoja ammattikorkeakoulussa. Ammatillisella toisella asteella ruotsin opiskeluun vähäisen tuntimäärän vuoksi olisi tärkeää, että ammattikorkeakouluihin tulevat saisivat jo ammatillisella toisella asteella opiskellessaan lisäopintoja ruotsin kielessä.

Ruotsin kielen polkuopintomalli luotiin ja kehitettiin ammattikorkeakoulutasoisista opinnoista. Malli käsitti neljä opintojaksoa (ns. moduulia), joista 2 ensimmäistä (Moduulit 1 ja 2) kohdistuivat AO-opiskelijoille ja 2 seuraavaa (Moduulit 3 ja 4) kohdistuivat AMK-opiskelijoille. Pilotoinnit toteutettiin tekniikan alalla.

Moduulit 1 ja 2 pilotoitiin TAMKin opintoina Tredun AO-opiskelijoille, jotka suorittivat moduulit avoimen AMKin kautta. Nämä olivat lisäopintoja Tredun opiskelijoille. Opiskelijat pystyivät liittämään nämä opinnot ammatillisen toisen asteen valinnaisiin opintoihinsa. Näissä moduuleissa TAMKin ruotsin kielen opettajien lisäksi toimi myös Tredun ruotsin kielen opettaja ohjaajana.

Moduuli 3 pilotoitiin TAMKissa konetekniikan TAMK-opiskelijoille osana heidän opintojaan. Jatko-opintojakso eli Moduuli 4 on tarkoitus pilotoida jossakin vaiheessa myöhemmin TAMKissa.

Kaikissa moduuleissa oli sanasto- ja kielioppiosioita sekä suullisia ja kirjallisia harjoitteita aina laajentuen moduulista toiseen siirtyessä. Moduulit sisälsivät lähiopetusta, verkko-opetusta sekä itsenäistä työskentelyä. Pääoppimisympäristönä moduuleissa oli TAMKin Tabula (eli Moodle). Lisäksi oppimisympäristöinä olivat Blogger ja Youtube, joita opiskelijat oppivat käyttämään opintojen aikana. Ohjauksessa käytettiin Whatsup'ia ja Tabulan chat-toimintoa. Bloggerin oli tarkoitus toimia opiskelijan sähköisenä portfoliona kaikkien moduulien ajan.

Suoritettuaan moduulit (1 ja 2) AO-opiskelijoiden ruotsin kielen osaaminen on lisäopintojen vuoksi vahvemmalla pohjalla aloittaessaan AMKissa opiskelun. Lisäksi opiskelemaan päästyään heillä on mahdollista suorittaa vielä AMKin puolella tarjottavat moduulit, jotka tukevat edelleen ruotsin opiskelua kohti ns. virkamiesruotsia.

Ammattikorkeakoulun tulisi laittaa opintojaksot (Moduulit 1 ja 2) tarjolle avoimeen AMK:iin (esim. TAMKissa KOROTA-tarjottimen välityksellä). Toimintaan osallistuvien ammattikorkeakoulujen ja toisen asteen oppilaitoksien tulisi varata resursseja opettajille Moduulien 1 ja 2 ohjaamiseen ja arviointiin. Moduulien 3 ja 4 osalta ammattikorkeakoulun tulisi laittaa opinnot tarjolle vapaasti valittaviin opintoihin AMK-opiskelijoille. Opintojaksoihin osallistuvien opiskelijoiden tulee varata aikaa opiskeluun.

Ruotsin kielen opettajien välinen yhteistyö niin TAMKissa kuin TAMKin ja Tredun välillä auttoi myös opiskelijoiden hyvien kokemusten syntymisessä. Malli tukee opiskelijoiden siirtymää (AO-AMK) ja osaamisen tunnistamista. Antamalla näkyvyyttä ammattikorkeakoulutasoisen ruotsin opetukseen tuetaan samalla potentiaalisten toisen asteen opiskelijoiden kiinnostusta jatko-opintoihin ammattikorkeakouluun

AO-AMK-yhteistyötä jatketaan edelleen sekä etenkin LAM-yhteistyön (eli Lukion, ammatillisen toisen asteen ja ammattikorkeakoulun yhteistyön) merkeissä toimenpiteet ovat esillä. TAMKin ruotsin kielen opintojen moduuleihin on ollut kiinnostusta myös lukioista, joten opintojen tarjontaa on tarkoitus jatkaa ja laajentaa. Ammattikorkeakoulun tekniikan opiskelijoille Moduuli 4 on tarkoitus pilotoida myöhemmin hankkeen päätyttyä sekä Moduuleja 3 ja 4 on tarkoitus tarjota ammattikorkeakoulun tekniikan opiskelijoille, joilla on tarvetta näihin moduuleihin.

NOPSA-hanke: <http://arjenarkki.fi/menetelmapankki/hankkeet/1438>

NOPSA-hankkeen www-sivut: <https://www.hamk.fi/projektit/nopsa-nopea-ammattillinen-vayla-tyoelamaan/>

NOPSA-hankkeen blogi: <http://nopsahanke.blogspot.com/>

Esimerkiksi: KOROTA - korkeakoulutasoiset opinnot Tampereen seudun toisen asteen opiskelijoille: <https://korota.blogit.tampere.fi/>

Katri Kallinen, Reijo Mäkelä ja Sirpa Levo-Aaltonen,
Tampereen ammattikorkeakoulu (TAMK), etunimi.sukunimi@tuni.fi sekä
Eriika Löfgren, Tredun, eriika.lofgren@tampere.fi

Uraohjaus osaksi oppilaitoksen arkea

Uraohjauksen huomioiminen osana opettajien ja ohjaajien työtä tulee korostumaan lainsäädännön ja koulutuksen rahoitusmallien muutosten myötä. Opiskelijoiden jatko-opintoihin ohjaaminen tai työelämään siirtymisen tukeminen ovat osa koulutuksen järjestäjien tehtäviä. Yksittäisen opiskelijan kohdalla uraohjauksessa tulee huomioida myös opiskelijan henkilökohtaiset urataidot ja niiden vahvistaminen.

Koulutuksen järjestäjien onkin hyvä pysähtyä tarkistamaan uraohjauksen prosessia ja varmistamaan, että uraohjaus on määritelty osaksi oppilaitoksen ohjausprosessia. Jokaisen toimijan tulisi ymmärtää oma roolinsa uraohjauksen kentässä. Mitä uraohjaus omalla kohdalla tarkoittaa ja kenelle tai missä vaiheessa sitä tarjotaan, ovat kysymyksiä, joihin tulisi löytyä vastaukset.

NOPSA-hankkeen aikana on kehitetty *Uraohjauksen jäsentämisen malli* koulutuksen järjestäjien avuksi. Mallilla pyritään kuvaamaan uraohjauksen jatkumoa koulutusasteelta toiselle tai työelämään siirtäessä. Uraohjaus on myös osa opiskelijan opintopolkua opintojen alusta niiden päättymiseen saakka. Uraohjauksen tehtävänä on vahvistaa opiskelijan opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiuksia sekä urataitoja. Luodulla mallilla pyritään kannustamaan koulutuksen järjestäjiä näkemään uraohjaus merkityksellisenä ja erittäin tärkeänä osana oppilaitoksen arkea.

Uraohjauksen jäsentämisen malli on suunniteltu valmiiksi NOPSA-hankkeen aikana. Mallin työstämiseen ovat osallistuneet HAMK ja TAMK Ammatillisten opettajakorkeakoulujen hanketoimijat.

Koulutuksen järjestäjien suunnitelmallinen ohjauksen prosessin suunnittelu ja uraohjauksen kytkeminen tulisi olla osa opettajien ja ohjaajien työtä ja oppilaitoksen arkea.

www.hamk.fi/nopsa

<https://unlimited.hamk.fi/ammattillinen-osaaminen-ja-opetus/uraohjauksen-valmennusohjelma>

<https://unlimited.hamk.fi/ammattillinen-osaaminen-ja-opetus/yrittajyykskasvatusta-siirtymaa-tukevissa-oppimisymparistoissa>

<https://unlimited.hamk.fi/ammattillinen-osaaminen-ja-opetus/ohjaussuunnitelman-laatimisen-uudet-tuulet/>

http://arjenarkki.fi/sites/default/files/attachments/good_practices/uraohjauksen_malli_arjen_arkki.pdf

Anna Alftan, HAMK Ammatillinen opettajakorkeakoulu, anna.alftan@hamk.fi
Sanna Heino, HAMK Ammatillinen opettajakorkeakoulu, sanna.heino@hamk.fi
Sirpa Levo-Aaltonen, TAMK Ammatillinen opettajankoulutus, sirpa.levo-aaltonen@tuni.fi
Outi Rantanen, TAMK Ammatillinen opettajankoulutus, outi.rantanen@tuni.fi
Anja Salo, TAMK Teollisuusteknologia, anja.salo@tuni.fi

Uraohjausvalmennukset ammatillisessa koulutuksessa ja ammattikorkeakoulussa

	<p>Uraohjauksen huomioiminen osana opettajien ja ohjaajien työtä tulee korostumaan entisestään koulutuksen muutosten myötä. Opiskelijoiden jatko-opintoihin ohjaaminen tai työelämään siirtymisen tukeminen vaativat uudenlaisia ajatusmalleja ja ohjaustaitoja. Jokaisen opiskelijan kohdalla uraohjauksessa tulee huomioida opiskelijan henkilökohtaiset urataidot ja niiden vahvistaminen.</p> <p>Koulutuksen järjestäjien on hyvä varmistaa, että uraohjaus on määritelty osaksi oppilaitoksen ohjausprosessia. Jokaisen toimijan tulisi ymmärtää oma roolinsa uraohjauksen kentässä. Henkilökunnan uraohjausosaamista tulisi vahvistaa muun muassa uraohjausvalmennusten avulla. Uraohjausvalmennukset edesauttavat yhteisen näkemyksen ja tahtotilan löytämisessä ja toimintatapojen muodostamisessa. Valmennusten avulla on mahdollisuus tarkastella omaa uraohjausajatteluaan ja ohjaustoimintansa lähtökohtia.</p> <p>NOPSA-hankkeen aikana järjestettiin erilaisia uraohjausvalmennuksia hanketoimijoiden organisaatioissa. Kaikille valmennuksille tunnusomaista oli sisältöjen räätälöinti tarvelähtöisesti. Uraohjausvalmennusten suunnittelussa hyödynnettiin sekä NOPSA-hankkeessa kehitettyjä uraohjauksen jäsentämisen mallia että uraohjausosaajan osaamismerkin osa-alueita (ks. Arjen arkki - Menetelmäpankki). Valmennukset vaihtelivat kestoiltaan lyhyistä tapaamista aina pidempikestoisiin, prosessimaisiin kokonaisuuksiin. Valmennuksiin osallistui koulutusorganisaatioiden opetus- ja ohjaushenkilöstöä, koulutuspäälliköitä, johtoa ja opiskelijatuutoreita (mahdollisuus saada opintasuoritus osallistumisesta). Valmennuksien ryhmien koot vaihtelivat yksittäisestä henkilöstä, tiimin, osaston tai suurryhmän kautta seminaarien satapäiseen kuulijakuntaan saakka.</p>
	<p>Valmennukset on suunniteltu ja toteutettu NOPSA-hankkeen aikana. Niiden suunnitteluun ja toteuttamiseen ovat osallistuneet HAMK ja TAMK Ammatillisten opettajakorkeakoulujen hanketoimijat.</p>
	<p>Henkilöstön uraohjausmyönteisyyden herättämiseksi ja uraohjaustaitojen vahvistamiseksi kannattaa järjestää erilaisia koulutus- ja seminaaritulaisuuksia sekä pienimuotoisia tapaamisia oppilaitoksen eri yksiköissä ja tiimeissä. Uraohjausvalmennukset on hyvä räätälöidä kohdehenkilöiden tarpeiden mukaan. Jo lyhyet uraohjaustapaamiset edesauttavat yhteisten näkemysten ja toimintatapojen löytämisessä. Uraohjausvalmennuksiin kannattaa ottaa myös esim. opiskelijatuutorit ja opiskelijajyhdistystoimijat mukaan pohtimaan uraohjauksen ja -suunnittelun merkitystä osana opintoja. Opiskelijatuutorit ja opiskelijajyhdistystoimijat pystyvät näin omassa toiminnassaan vahvistamaan opiskelijoiden urasuunnitteluosaamista.</p>
	<p>www.hamk.fi/nopsa</p>
	<p>Anna Alftan, HAMK Ammatillinen opettajakorkeakoulu, anna.alftan@hamk.fi Sanna Heino, HAMK Ammatillinen opettajakorkeakoulu, sanna.heino@hamk.fi Sirpa Levo-Aaltonen, TAMK Ammatillinen opettajankoulutus, sirpa.levo-aaltonen@tuni.fi Outi Rantanen, TAMK Ammatillinen opettajankoulutus, outi.rantanen@tuni.fi Anja Salo, TAMK Teollisuusteknologia, anja.salo@tuni.fi</p>
	<p>NOPSA-hankkeen aikana toteutettujen Uraohjausvalmennusten erilaisia toimintatapoja olivat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • henkilökohtaiset tapaamiset • aamu- tai iltapäiväkahvit • aamu- tai iltapäivävalmennukset • seminaari/kehittämisspäiväpuheenvuorot hankkeessa toimiville ja ulkopuolisille toimijoille • tilausvalmennukset hankkeen ulkopuolisille toimijoille • henkilöstön koulutustapahtumat • opiskelija- ja vertaistuutorikoulutukset • benchmarking-tapaamiset hankkeen ulkopuolisten koulutuksen järjestäjien edustajien kanssa • prosessimaiset, pidempikestoiset valmennukset

Uraohjausosaajan osaamismerkki

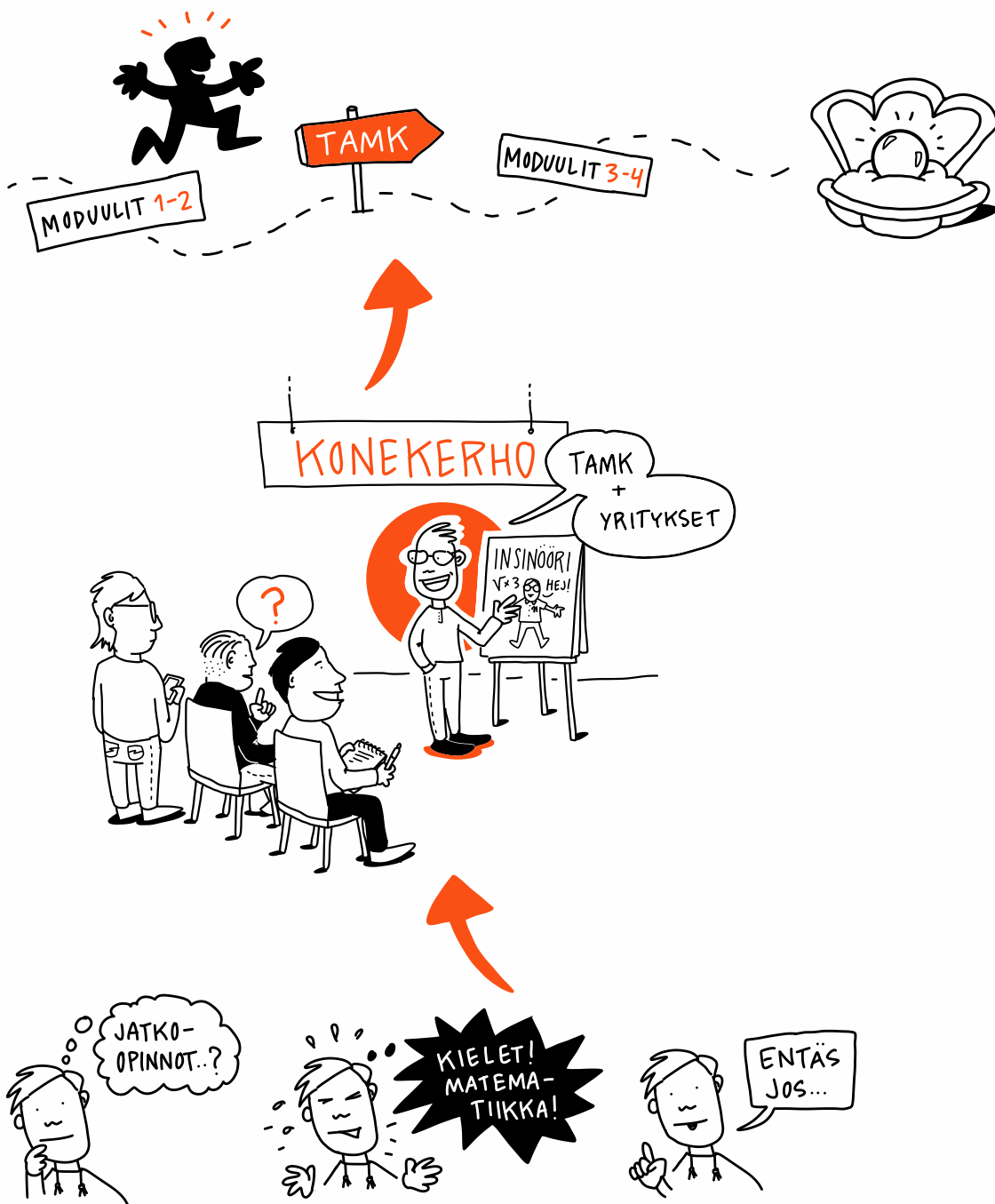
	<p>NOPSA – Nopea ammatillinen väylä työelämään -hankkeen työpaketti 2:n tavoitteena on tukea opettajien kehittämistä opinto- ja uraohjaajina sekä digitaalisten työkalujen tehokkaana käyttäjänä. Hankkeen tavoitteena on kehittää ja pilotoida opettajille suunnattu uraohjauksen digitaalinen osaamismerkki.</p> <p>Uraohjauksen osaamismerkkin voi suorittaa ammatillisten oppilaitosten opettajat, ohjaajat ja opinto-ohjaajat sekä muut ohjauksessa mukana olevat henkilöt. Osaamismerkkin avulla voi osoittaa työn kautta kertynyttä uraohjausosaamista, vaikka ei olisikaan vielä ohjausalan koulutusta. Tavoitteena on koota yhteen uraohjauksen osaamiskuvaus liitetiedoston muotoon.</p> <p>Uraohjauksen osaaminen osoitetaan neljällä osa-alueella, joita ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ohjaus opintojen alussa • ohjaus työelämään siirtymiseksi ja työuralla etenemiseksi • ohjaus jatko-opintoihin • opiskelijan urataitojen vahvistaminen. <p>Tarkoituksena on kuvata toiminnan ja oman reflektoinnin kautta kertynyttä uraohjausosaamista. Osaamista voi osoittaa kuvauksen lisäksi dokumentein (kopio HOKS-lomakkeesta, urasuunnitelma- ja osaamiskartoitukset, työnhakuasiakirjat, testit yms.). Uraohjauksen osaaminen osoitetaan kokoamalla kirjallinen kuvaus mielellään PDF-muotoon. Dokumentit toimitetaan ilman henkilötietoja.</p> <p>Kuvaukseen sisällytetään uraohjauksen neljä osa-aluetta. Näiden osa-alueiden tarkemmat kuvaukset löytyvät liitteenä.</p>
	<p>Osaamismerkki on suunniteltu HAMKin ja TAMKin ohjausosaajien yhteistyönä NOPSA-hankkeen aikana. Merkkihakemuksia käsitellessä hyödynnetään erilaisia näkökulmia arvioijien erityisosaamisen mukaan ohjauksen, työelämäosaamisen ja yrittäjyyskasvatuksen osa-alueilla. Hakemusten arviointi ja palautteen anto tehdään parityönä.</p>
	<p>Osaamismerkki on suunniteltu valmiiksi NOPSA-hankkeen aikana. Osaamismerkkin hakemukset käsittelee HAMK Ammatillinen opettajakorkeakoulu hankkeen voimassaoloajan 31.7.2019 saakka. Tavoitteena on saada merkki pysyväksi osaksi Open merkit -hankkeessa luotavia valtakunnallisia osaamismerkkejä. Osaamismerkki on luotu ammatillisen koulutuksen tarpeisiin. Uraohjausosaajan osaamismerkille olisi koulutuksen järjestäjiltä ja ohjausalan osaajilta saadun palautteen perusteella kysyntää myös ammatillisissa erityisoppilaitoksissa ja ammattikorkeakouluissa. Jos koulutuksen järjestäjä haluaa muokata merkin vastaamaan omia tarpeita, tulee koulutuksen järjestäjän ensin päättää, mihin osaamismerkkitehtäseen merkki perustetaan. Merkin muokkaaminen koulutuksen järjestäjän tarpeisiin vaatii ohjausosaajien henkilöstöresursseja. Lisäksi henkilöstöresursseja tarvitaan hakemusten arviointiin ja palautteen antoon.</p>
	<p>https://openbadgefactory.com/c/earnablebadge/P94LE9a9ABa2HE/apply</p> <p>Uraohjausosaajan osaamismerkkin osa-alueet ja arviointikriteerit:</p> <p>http://arjenarkki.fi/sites/default/files/attachments/good_practices/arjen_arkki_uraohjausosaajan_osa-alueet_1.pdf</p>
	<p>Anna Alftan, HAMK Ammatillinen opettajakorkeakoulu, anna.alftan@hamk.fi Sanna Heino, HAMK Ammatillinen opettajakorkeakoulu, sanna.heino@hamk.fi Sirpa Levo-Aaltonen, TAMK Ammatillinen opettajankoulutus, sirpa.levo-aaltonen@tuni.fi Outi Rantanen, TAMK Ammatillinen opettajankoulutus, outi.rantanen@tuni.fi Anja Salo, TAMK Teollisuusteknologia, anja.salo@tuni.fi</p>
	<p>Uraohjauksen osaamismerkkin pilotointivaiheessa syksyllä 2018 ja keväällä 2019 HAMK Ammatillinen opettajakorkeakoulu kerää palautetta merkin suorittamisesta. Palautetta voi antaa sähköpostitse hankkeen yhteyshenkilöille.</p>

Tredun konekerho tähtää joustavin siirtymin AMK-opintoihin

	<p>Tredun konekerhon tavoitteena on opiskelijoiden uramahdollisuuksien avartaminen sekä motivoida ja ohjata opiskelijoita kohti ammattikorkeakoulun opintoja ja samalla lisätä tekniikan alojen vetovoimaisuutta. Kerhotoimintaa tarjotaan kaikille kiinnostuneille ja etenkin niille, jotka ajattelevat jatkaa opintojaan AMK:ssa. Kerhotoiminta alkoi keräämällä yhteen jatko-opinnoista kiinnostuneita opiskelijoita, kertomalla heille NOPSA-hankkeesta, kerhon toiminnan tavoitteista ja tulevista vierailuista TAMKiin ja alan yrityksiin.</p> <p>TAMKin vierailut ovat sisältäneet opintojen, TAMKin konekerhon ja opetustilojen esittelyä. Esittelyn aikana TAMKin opiskelijat kertoivat Tredun konekerhon opiskelijoille opinnoistaan ja jakoivat tärkeitä opiskelijakokemuksia. Keskusteluissa tuli ilmi opiskelijoiden ennakkokäsitykset AMK-opintojen matematiikan ja ruotsin kielen vaatimuksista, jotka pahimmillaan voivat estää hakeutumisen jatko-opintoihin. Näihin haasteisiin haetaan ratkaisuja tässä hankkeessa tarjoamalla konekerhon opiskelijoille valmentavia kursseja avoimen AMK:n kautta. Kyseisiä kursseja ovat mm. Insinöörimatematiikan valmentavat opinnot ja Mekaniikka. Näiden lisäksi konekerhon opiskelijoille tarjotaan ruotsin kielen opintoja moduulikursseina, joista Moduulit 1–2 suoritetaan ammattioppilaitoksessa suoritettavien opintojen aikana. Moduulit 3–4 suoritetaan ammattikorkeakouluun siirtymisen jälkeen.</p> <p>Yritysvierailujen tähtäimessä on ollut insinöörin toimenkuvan selkeyttäminen ammattiopiston opiskelijoille. Vierailun isäntinä ovat olleet aiemmin ammatillisen tutkinnon suorittaneita henkilöitä, jotka ovat ammatillisen tutkinnon jälkeen suorittaneet hiljattain myös insinööritutkinnon. Opiskelijat ovat saaneet vierailujen kautta realistisen kuvan insinöörin työstä, sen vaatimuksista ja mahdollisuuksista.</p> <p>Tredun konekerhotoiminta on opiskelijoille vapaamuotoista ja innostavaa toimintaa ilman sitoumista (ns. hop on - hop off -periaate). Kerhotoimintaa tarjotaan jo heti 1. vuoden opiskelijoille. Toimintaan osallistumisesta opiskelijat saavat 1–2 osaamispistettä osaksi ammattitutkintonsa opintoja. Joustavan Tredusta TAMKiin siirtymän vaiheita: 1. Motivoivia tapahtumia ja vierailuja urasuunnittelun tueksi sekä hakuinfoja TAMKiin 2. Yhteisiä käytännönläheisiä projektiopintoja TAMKin ja Tredun opiskelijoille 3. Valmentavia AMK-opintoja avoimen AMK:n kautta 4. Ammattiopistosta valmistumisen jälkeisenä kesänä suoritetaan ensimmäinen harjoittelujakso, joka ennakoitusti sopien voidaan hyväksyä AMK-tutkintoon (Harjoittelu 1, 6 op) 5. TAMKiin hakemisen ja opiskelamaan pääsyn jälkeen osaamisen tunnistamista.</p>
	<p>Koska hanke on pilottivaiheessa, resurssien käyttöä ei pysty tarkasti määrittelemään. Pilottivaiheessa Tredun konekerhon toteutuksessa on ollut mukana yksi aol-opettaja, joka on suunnitellut kerhon toimintaa (mm. vierailut, henkilökohtaiset uraohjauskeskustelut). Tredun konekerhon toimintaa on suunniteltu yhdessä TAMKin konetekniikan opinto-ohjaajan kanssa (vierailut, vertaisohjaus, koulutusten esittelyt, avoin-AMK:n kurssitarjonnan esittely). TAMKin konekerhon opiskelijat ovat olleet mukana vertaisohjaajina ammattiopiston opiskelijoille.</p>
	<p>Konekerhon toimintaa on pilotoitu ensimmäistä kertaa keväällä 2017 ja sen jälkeen syksyinä 2017 ja 2018. Pilottina on Tredun kone- ja tuotantotekniikan opiskelijat. Positiivisen palautteen pohjalta konekerhon toiminta on jäämässä pysyväksi toimintamalliksi. Jatkossa panostetaan lisää opiskelijoiden vertaisohjaukseen sekä Tredun ja TAMKin konekerhojen yhteistyöhön opiskelijoiden tietoisuuden lisäämiseksi AMK-opintojen tarjoamista mahdollisuuksista ammattiopiston opiskelijoille.</p>
	<p>www.hamk.fi/nopsa</p> <p>Yhteislaji Taitaja2018-video: www.youtube.com/watch?v=1m23y-JOQQs&feature=youtu.be</p> <p>Väliraporttivideo: www.youtube.com/watch?v=cZH9XlJtc5o</p>
	<p>Ari Mäkinen, Tredu, ari.makinen@tampere.fi Timo Saari, Tredu, timo.saari@tampere.fi Harri Laaksonen, TAMK, harri.laaksonen@tuni.fi Sirpa Levo-Aaltonen, TAMK, sirpa.levo-aaltonen@tuni.fi Outi Rantanen, TAMK, outi.rantanen@tuni.fi Anja Salo, TAMK, anja.salo@tuni.fi Jussi Koort, Tredu, jussi.koort@tampere.fi Mikko Ukonaho, TAMK, mikko.ukonaho@tuni.fi</p>

Hankkeen audiovisuaalinen väliraportti

	<p>NOPSA-Nopea ammatillinen väylä työelämään -hankkeen hankesuunnitelman mukainen väliraportti on tuotettu audiovisuaalisessa muodossa. Tutustu hankkeen työpakettikohtaisiin tavoitteisiin ja hankkeen alueellisten NOPSA-timien kehittämissuunnitelmien puolivälin tuloksiin ja jatkosuunnitelmiin 10 eri videon kautta. Linkit väliraporttiin:</p> <p>www.hamk.fi/verkotot/nopsa/valiraportti/Sivut/default.aspx tai Youtube-kanavalla olevan soittolistan kautta: www.youtube.com/playlist?list=PLYv0duCyjiATn5okUUkTXMnwOWJLDzYsS</p>
	<p>Väliraportin tekeminen on kirjattu hyväksytyyn hankesuunnitelmaan, joten videoiden tekijät pystyivät kohdentamaan työaikaa hankkeelle.</p>
	<p>Väliraportti audiovisuaalisessa muodossa todettiin hyväksi ja uudelleen tavaksi levittää hankkeen kehittämisideoita valtakunnallisesti. Videoita on 10 kappaletta, joten aluekohtaisia tuloksia ja toimintoja voi helposti ja nopeasti tarkastella</p>
	<p>Audiovisuaalinen väliraportti:</p> <p>www.youtube.com/playlist?list=PLYv0duCyjiATn5okUUkTXMnwOWJLDzYsS</p>
	<p>Projektipäällikkö Tuomas Eerola, etunimi.sukunimi@hamk.fi</p>

TOISTA KAIKKI

NOPSA-hankkeen väliraportti

10 videota • 588 näyttökertaa • Viimeksi päivitetty 9.3.2018

NOPSA NOPSA-Nopea ammatillinen väylä työelämään -hanke (ESR) TILAA 1

- 1 **JOHDANTO**
NOPSA-Nopea ammatillinen väylä työelämään -hanke (ESR) 1.52
- 2 **HALLINTO JA VIESTINTÄ**
NOPSA-Nopea ammatillinen väylä työelämään -hanke (ESR) 6.03
- 3 **TP1: Ammattipiston ja ammattikorkeakoulun yhteistyö**
NOPSA-Nopea ammatillinen väylä työelämään -hanke (ESR) 2.17
- 4 **TP2: Uraohjaus ja yksilölliset joustavat opintopolut**
NOPSA-Nopea ammatillinen väylä työelämään -hanke (ESR) 3.50
- 5 **TP3: Kielten oppimisen polkuopintomallit**
NOPSA-Nopea ammatillinen väylä työelämään -hanke (ESR) 3.14
- 6 **HÄME UUSIMAA**
NOPSA-Nopea ammatillinen väylä työelämään -hanke (ESR) 6.43
- 7 **PIRKANMAA**
NOPSA-Nopea ammatillinen väylä työelämään -hanke (ESR) 4.06
- 8 **SATAKUNTA**
NOPSA-Nopea ammatillinen väylä työelämään -hanke (ESR) 2.14
- 9 **VARSINAISSUOMI**
NOPSA-Nopea ammatillinen väylä työelämään -hanke (ESR) 3.06
- 10 **CENTRIA**
NOPSA-Nopea ammatillinen väylä työelämään -hanke (ESR) 3.53

Hankkeen tulosten arviointi

Hanketta on arvioitu ohjausryhmän hyväksymän arviointisuunnitelman mukaisesti. Suunnitelman mukaan hankkeen arviointi jakautuu kolmeen osa-alueeseen: lähtötilanteen kartoitukseen, hankkeen toimenpiteiden arviointiin sekä hankkeessa kehitettyjen käytänteiden ja mallien arviointiin.

Lähtötilanteen kartoitukset

Työpaketin 1 lähtötilanteen arviointina hyödynnettiin KARVI:n vuonna 2016 julkaisemaa arviointiraporttia Liikettä niveliin - Ammatillisesta koulutuksesta ammattikorkeakouluun johtavien opintopolkujen ja koulutusasteiden yhteistyön toimivuus, https://karvi.fi/app/uploads/2016/02/KARVI_0216.pdf

Arvioinnin mukaan ammatillisen koulutuksen järjestäjät ja ammattikorkeakoulut tekevät yhteistyötä, mutta nivelvaiheeseen ja uraohjaukseen liittyvä yhteistyö kokonaisuudessaan ei ole runsasta. Sen lisäämistä pidettiin tärkeänä molemmilla koulutusasteilla. Tärkeimmiksi kehittämistarpeiksi arvioitiin: ammattikorkeakouluopintojen opiskelun mahdollistaminen ammatillisen koulutuksen opiskelijoille, aikaisemmin hankitun osaamisen tunnustaminen ja tunnustaminen, yhteiset oppimisympäristöt, nivelvaiheen uraohjaus sekä koulutuksen markkinointi.

Työpaketissa 2 toteutettiin kaksi kyselyä uraohjauksesta: toinen suunnattiin ammattikorkeakoulun opiskelijoille ja toinen ammatillisen koulutuksen opettajille ja ohjaajille. Kyselyiden tuloksista on kirjoitettu kaksi artikkelia, jotka on julkaistu HAMK Unlimited Journal -verkkolehdestä:

- Raudasoja, A. (2017). Nopsasti ja ohjatusti ammattioppilaitoksesta korkeakouluun. HAMK Unlimited Journal 3.10.2017. Haettu osoitteesta <https://unlimited.hamk.fi/amatillinen-osaaminen-ja-opetus/ammattioppilaitoksesta-ke korkeakouluun>
- Raudasoja, A. (2017). Ammattikorkeakouluopiskelijat NOPSAlla opintopolulla. HAMK Unlimited Journal 21.11.2017. Haettu osoitteesta <https://unlimited.hamk.fi/amatillinen-osaaminen-ja-opetus/nopsa-opintopolku>

Kyselyiden mukaan opettajien opinto- ja uraohjauksen osaamisessa on suuria eroja, jotka näkyvät opiskelijan saaman ohjauksen laadussa. Opiskelijat kiinnittivät huomiota yleisesti siihen, että ohjausta ei ole tarjolla riittävästi tai se ei ole oikea-aikaista. Täten uraohjaus tulee suunnitella opintopolulla keskeisesti mukana olevaksi kehittyväksi elementiksi, joka ei ole irrallinen palvelu.

Tätä päämäärää tukee opiskelijan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) laadinta ja päivittäminen opiskelijan ja opettajien yhteistyönä. Ohjauksen tueksi on laadittu oppilaitoskohtaisia ohjaussuunnitelmia, joissa on määritelty ohjaus sekä siihen liittyvät tehtävät ja tavoitteet. Toisilta oppilaitoksilta suunnitelma puuttuu tai se vaati päivittämistä reformin myötä. Kokonaisuutena ohjaus on keskeinen osa laadukasta opetus- ja ohjausprosessia, jonka varmistaminen on jokaisen koulutuksen järjestäjän tehtävä.

Työpaketissa 3 toteutettiin hankkeen alkuvaiheessa kartoitus, jossa selvitettiin kielten opettajien yhteistyötä. Kartoituksen tulokset on niin ikään julkaistu artikkelina HAMK Unlimited Professional -verkkolehdestä:

- Juurakko-Paavola, T. (2017). Yhteistyö kiinnostaa ammatillisia kieltenopettajia. HAMK Unlimited Professional 19.5.2017. Haettu osoitteesta <https://unlimited.hamk.fi/amatillinen-osaaminen-ja-opetus/yhteistyö-kiinnostaa>

Kartoituksen mukaan kieltenopettajien alueellinen yhteistyö on ollut vähäistä eivätkä kieltenopettajat tunne muiden kouluasteiden opetusta. Yhteistyön tiivistäminen koetaan kuitenkin ajankohtaiseksi ja tärkeäksi.

Lähtötilanteen kartoitusten tuloksia käytettiin hankkeen toiminnan suuntaamiseen. KARVI:n ja hankkeen itsensä keräämien lähtötilanteen arviointien lisäksi hankkeen toteutuksen suuntaamisessa hyödynnettiin yhteistyöhanke Jatkoväylän toteuttamia vastaavia selvityksiä, <https://www.theseus.fi/handle/10024/125287>

Hankkeen toimenpiteiden arviointi

Arviointisuunnitelman mukaan toimenpiteiden arviointi koostui alueellisesti NOPSA-tiimeittäin laadituista kehittämissuunnitelmista ja niiden arvioinnista, toimenpiteisiin osallistuneilta kerätyistä palautteista sekä toimenpiteiden alueellisesta itsearvioinnista. Kerättyä arviointitietoa käsiteltiin hankkeen aikana hankevastaavien palaverissa sekä ohjausryhmän kokouksissa. Jatkuvan arvioinnin periaatteella hankkeen toteutusta suunnattiin koko hankkeen ajan kerätyn arviointitiedon perusteella.

Lähtötilanteen arvioinnin myötä kukin NOPSA-tiimi laati hankkeen alkuvaiheessa alueellisen kehittämissuunnitelman. Suunnitelmassa kuvattiin toimenpiteet, joiden avulla alueellisesti pyritään saavuttamaan työpakettien 1–3 tavoitteet. Alueelliset toimenpiteet ja niiden tuloksellisuus on kuvattu edellä tässä oppaassa kappaleessa

NOPSA-alueitiimien kehittämistyön kuvaukset. Kehittämissuunnitelmat arvioitiin ja hyväksyttiin ohjausryhmissä. Kerättyjen palautteiden perusteella kehittämissuunnitelmat päivitettiin keväällä 2018, jonka jälkeen ne uudelleen arvioitiin ja hyväksyttiin ohjausryhmissä. Hankkeen loppuvaiheessa kehittämissuunnitelmat jaostuivat alueellisiksi juurrutus suunnitelmiksi.

Palautetta kerättiin hankkeen aikana siirtymävaiheen opintoihin ja valmennukseen osallistuneilta opiskelijoilta, uraohjausvalmennukseen osallistuneilta opettajilta, uraohjausosaamisen osaamismerkkin suorittaneilta sekä työpaketin 3 toimenpiteisiin osallistuneilta. Hankkeen loppuvaiheessa päätoteuttaja teki keskitetysti kyselyn kaikille hankkeen toimenpiteiden kautta ammattikorkeakouluun edenneille opiskelijoille. Opiskelijoiden kokemat keskeiset hyödyt on julkaistu animaationa hankkeen Facebook-sivustolla: www.facebook.com/nopsahanke/videos/834770086924716

Hankkeessa kehitettyjen käytänteiden ja mallien arviointi

Käytänteiden ja mallien arvioinnin tavoitteena on valita ne hyvät, alueellisesti testatut käytänteet, jotka NOPSA-hanke suosittelee valtakunnallisesti hyödynnettäviksi. Arvioinnin lopputuloksena hyödynnettäviksi suositeltavat mallit on kuvattu edellä tässä oppaassa luvussa Hyvät käytännöt – mallien kuvaukset. Kuvaukset on tallennettu Sujuvien siirtymien koordinaatiohanke Zoomin suosituksen mukaisesti myös Arjen Arkki -menetelmäpankkiin, <http://arjenarkki.fi/menetelmapankki>, josta ne löytyvät hakusanalla NOPSA.

Koko hankkeen yhteinen sisäinen arviointityöpaja järjestettiin 6.5.2019 Hämeenlinnassa. Työpajaan osallistivat hankevastaavat sekä muita hankkeen asiantuntijoita. Työpajassa arvioitiin hankkeen määrällisten ja laadullisten sekä horisontaalisten tavoitteiden toteutumista. Arvioinnissa käytettiin seuraavia palautteita:

Päätoteuttajan keräämät palautteet

- Arene-verkostolta kerätty palaute
- Toteuttajaoppilaitosten johdon palaute (Webropol-kysely)
- AMK-opintoihin edenneiden opiskelijoiden palaute (Webropol-kysely)
- Zoomin arviointityöpajoissa (vertaisarviointi sekä valtakunnallinen asiantuntija-arviointi) saatu palaute
- Videohaastattelut
- Työpaketeissa kerätyt palautteet ja työpakettien veturien tilannekatsaukset

Osatoteuttajien keräämät palautteet

- Opiskelijapalautteet pilotoiduista siirtyvää siirtymää sujuvoittavista toimenpiteistä
- Raportti Taitaja-toiminnan hyödyntämisestä sujuvassa siirtymässä

Työpajassa koostettiin ryhmittäin hankkeen sisäinen arviointi. Arvioinnin kohteena oli myös kehitettyjen sujuvan siirtymän mallien innovatiivisuus. Innovatiivisuuden arvioinnissa sovellettiin HUIPUT KEHIIN -hankkeessa kehitettyä innovatiivisuusmittaria.

NOPSA-hankkeen tavoitteena oli tuottaa valtakunnallisesti hyödynnettäväksi suositeltavia sujuvan siirtymän malleja tekniikan ja liikenteen aloille. Alueellisten arviointien kautta kaikista NOPSA-tiimeistä ja työpaketeista on noussut malleja, joita nyt hankkeen päättyessä suosittelemme valtakunnallisesti hyödynnettäviksi. Malleja on myös vertaisarvioitu yhteistyöhanke Jatkoväylän kanssa.

NOPSAN toteutus ajoittui aikaan, jolloin hankkeen toimintaympäristössä tapahtui suuria muutoksia:

- ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö uudistettiin perusteellisesti,
- osajien rekrytointi muodostui yritysten keskeisimmäksi ongelmaksi,
- AMK-opiskelijavalinnat uudistuivat,
- ammatillisen koulutuksen järjestäjät ja ammattikorkeakoulut näkivät tarpeelliseksi tiivistää alueellista yhteistyötä samalla kun
- koulutuksen järjestäjäkentässä tapahtui muutoksia.

Nämä muutokset toimivat toisaalta kannustimena ponnistella hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi – toisaalta ne asettivat haasteita hankkeen toteutukselle. Hanke suunnitelmalla aikoinaan kirjoitettaessa ei vielä tarkalleen tiedetty, miten ammatillinen koulutus tulevana vuosina uudistuisi.

Hanke on kuitenkin saavuttanut tavoitteensa ja tuottanut käytännössä testattuja malleja siirtymän sujuvoittamiseksi. Toisen asteen ammatillisen koulutuksen ja ammatti-

korkeakoulujen yhteistyö on syventynyt: mallit halutaan juurruttaa sekä levittää muillekin aloille ja laajentaa toimijoiden verkostoa. NOPSA-malleista ovat olleet kiinnostuneita monet siirtymän sujuvoittamista tavoittelevat hankkeet ympäri Suomen. NOPSA-toimijat ovat levittäneet tietoa ja kokemuksiaan lukuisissa valtakunnallisissa ja alueellisissa koulutustilaisuuksissa.

Tekniikasta kiinnostuneelle nuorelle ja aikuiselle kyetään tarjoamaan sujuva polku ammatillisen koulutuksen kautta insinööriksi. Ammattikorkeakoulujen, ammatillisen koulutuksen ja yritysten yhteisponnisteluun kyetään lisäämään tekniikan alojen vetovoimaa ja kouluttaa niin ammatillisen toisen asteen koulutuksen suorittaneita ammattilaisia kuin insinöörejäkin elinkeinoelämän tarpeisiin. Opettajien uraohjausvalmiudet ovat parantuneet jatko-opintopolun valitsevien näkökulmasta. Toimivia kielten oppimista tukevia malleja on kehitetty. Mallien kehittämisessä on huomioitu tekniikan kiinnostavuus niin tyttöjen kuin poikienkin näkökulmasta sekä kestävä kehityksen periaatteet.

NOPSA-malleja on ollut arvioitavana koordinaatiohanke Zoomin arviointipajoissa. Valtakunnalliseen asiantuntija-arviointiin edenneistä NOPSA-malleista kolme saavutti kunniamaininnan ”Hankehelmi”. Nämä mallit ovat: TAITAVA siirtymä Turun ammattikorkeakouluun, Uraohjausosaajan osaamismerkki sekä Tredun konekerho. Näiden mallien kuvauksista edellä tässä oppaassa löydät helmi-symbolin.

Julkaisut

Alftan, A., Heino, S., Levo-Aaltonen, S., Rantanen, O., Raudasoja, A. & Salo, A. (2019). **Uraohjausmallista uraohjauksen osaamismerkkiin.** HAMK Unlimited Journal 20.6.2019.

Alftan, A., Levo-Aaltonen, S., Rantanen, O., Raudasoja, A. & Salo, A. (2018). **Uraohjauksen valmennusohjelma.** HAMK Unlimited Journal 11.1.2018.

Hannula, H. (2018). **Yrittäjyyskasvatusta siirtymää tukevissa oppimisympäristöissä.** HAMK Unlimited Journal 9.1.2018.

Juurakko-Paavola, T. (2017). **Yhteistyö kiinnostaa ammatillisia kieltenopettajia.** HAMK Unlimited Professional 19.5.2017.

Salo, A., Levo-Aaltonen, S. & Miekkala, U. (2019). **Matemaattisten opintojen sujuvuuden tukeminen ammattikorkeakoulussa.** TAMK Journal 29.10.2019.

Levo-Aaltonen, S., Eerola, T., Hillman, L., Saari, T., Ukonaho, M., Kopponen, O. & Lehtonen, K. (2019). **Konepajatekniikka AO-AMK -yhteistyölajina Taitaja2018-kilpailussa.** TAMK Journal 6.6.2019.

Levo-Aaltonen, S., Kallinen, K., Mäkelä, R., Löfgren, E. & Haukijärvi, T. (2019). **Ruotsin kielen polkuopintomalli tekniikan alalla.** TAMK Journal 27.3.2019.

Raudasoja, A., Maunula, S. & Pakkala, E.-K. (2018). **Ohjaussuunnitelman laatimisen uudet tuulet.** HAMK Unlimited Journal 3.8.2018.

Raudasoja, A. (2017b). **Ammattikorkeakouluopiskelijat NOPSAlla opintopolulla.** HAMK Unlimited Journal 21.11.2017.

Raudasoja, A. (2017a). **Nopsasti ja ohjatusti ammattioppilaitoksesta korkeakouluun.** HAMK Unlimited Journal 3.10.2017.

Segler-Heikkilä, L. (2018). **Ruotsin kertauskurssi tekniikan aloille – Centria-ammattikorkeakoulun ja KPEDU:n yhteistyö NOPSA-hankkeen mahdollistamana.** Centria Bulletin 2.12.2018.

NOPSA-opas englanniksi

NOPSA Guide www.hamk.fi/wp-content/uploads/2018/07/Nopsa_guide_2019-final.pdf

Videomuotoiset raportit

NOPSA-hankkeen audiovisuaalinen loppuraportti.

Youtube-video: www.youtube.com/watch?v=P6TrCceXSKo&feature=youtu.be

NOPSA-hankkeen raportti Taitaja-toiminnan hyödyntämisestä sujuvassa siirtymässä ammattikorkeakouluun.

YouTube-video: <https://youtu.be/1m23y-JOQQs>

NOPSA-hankkeen väliraportti. YouTube-video: <https://bit.ly/2TYHUJg>

Animaatiot

[Mikä on Nopsa?](#)

[Opiskelijoiden palautteet](#)

Hyvät käytänteet

www.arjenarkki.fi/menetelmapankki hakusana NOPSA

NOPSA

NOPEA AMMATILLINEN VÄYLÄ TYÖELÄMÄÄN

NOPSA somessa

nopsahanke

nopsahanke

nopsahanke.blogspot.com

NOPSA-Nopea ammatillinen väylä työelämään -hanke (ESR)

Yhteystiedot

Tuomas Eerola, projektipäällikkö
Puh. +358 40 587 8188
tuomas.eerola@hamk.fi
Hämeen ammattikorkeakoulu

Anna Alftan, asiantuntija, työpaketti 2
Puh. +358 40 722 5430
anna.alftan@hamk.fi
Hämeen ammattikorkeakoulu

Soili Rinne, asiantuntija, työpaketti 3
Puh. +358 50 466 5539
soili.rinne@hamk.fi
Hämeen ammattikorkeakoulu

Tuukka Roiha, projektivastaava
Puh. +358 50 594 2002
tuukka.roiha@hamk.fi
Hämeen ammattikorkeakoulu

Jasmin Al Kurdi, projektivastaava
Turun kaupungin sivistystoimiala/
Turun ammatti-instituutti

Mirva Kivistö, projektivastaava
Puh. +358 44 455 8449
mirva.kivisto@winnova.fi
Länsirannikon Koulutus Oy WinNova

Mirka Hypén, projektivastaava
Puh. +358 40 026 7544
mirka.hypen@careeria.fi
Careeria

Tuija Kiviaho, projektivastaava
Puh. +358 44 710 3267
tuija.kiviaho@samk.fi
Satakunnan ammattikorkeakoulu

Sirpa Levo-Aaltonen, projektivastaava
Puh. +358 40 837 6065
sirpa.levo-aaltonen@tuni.fi
Tampereen ammattikorkeakoulu

Antti Meriö, projektivastaava
Puh. +358 40 355 0941
antti.merio@turkuamk.fi
Turun ammattikorkeakoulu

Timo Saari, projektivastaava
Puh. +358 50 464 2697
timo.saari@tampere.fi
Tampereen seudun ammattiopisto Tredu

Lena Segler-Heikkilä, projektivastaava
lena.segler-heikkila@kalajoki.fi
Centria-ammattikorkeakoulu

NOPSA-hankkeen toteuttajat

CAREERIA

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Hankkeen päätoteuttajana toimii Hämeen ammattikorkeakoulu ja rahoittajana Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. Hankkeen toteutusaika on 1.10.2016 – 31.10.2019.